

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Zhodnocení výkonnosti a financování matričního úřadu
The Evaluation of the Performance and Financing of the Registry Office

Student:	Lucie Vrbová
Vedoucí bakalářské práce:	doc. Ing. Iveta Vrabková, Ph.D

Ostrava 2019

Zadání bakalářské práce

Student:

Lucie Vrbová

Studijní program:

B6202 Hospodářská politika a správa

Studijní obor:

6202R055 Veřejná ekonomika a správa

Téma:

Zhodnocení výkonnosti a financování matričního úřadu
Evaluation of the Performance and Financing of the Registry Office

Jazyk vypracování:

čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
  2. Přenesená působnost státní správy
  3. Analýza věcné a územní působnosti matričního úřadu statutárního města Opava
  4. Zhodnocení výkonnosti a financování matričního úřadu statutárního města Opava
  5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- DENHARDT, R. B., J. V. DENHARDT and T. A. BLANC. *Public administration: an action orientation*. Boston: Wadsworth Cengage Learning, c2014. ISBN 978-1-285-43401-8.
- HENDRYCH, Dušan. *Správní věda: teorie veřejné správy*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. 242 s. ISBN 978-80-7478-561-0.
- HENYCH, Václav. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015. 349 s. ISBN 978-80-7380-525-8.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. Ing. Iveta Vrabková, Ph.D.**

Datum zadání: 23.11.2018

Datum odevzdání: 10.05.2019

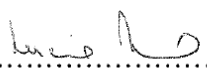
doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal
děkan fakulty

Prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci včetně přílohy vypracovala samostatně s využitím pramenů a literatury uvedené v seznamu.

V Ostravě dne 6. 5. 2019

.....

Lucie Vrbová

Ráda bych poděkovala doc. Ing. Ivetě Vrabkové, Ph.D. za vstřícnost, ochotu a odborné připomínky při zpracování této bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat Bc. Haně Kazimírské, vedoucí Oddělení matriky Magistrátu města Opava za čas a poskytnuté informace. Nakonec chci poděkovat mé rodině za psychickou podporu a trpělivost.

Obsah

1	Úvod.....	4
2	Přenesená působnost státní správy	6
2.1	Veřejná správa	6
2.1.1	Organizace veřejné správy	7
2.1.2	Úkoly veřejné správy	8
2.2	Státní správa	10
2.2.1	Organizace a funkce státní správy.....	10
2.2.2	Přímí vykonavatelé státní správy	11
2.2.3	Nepřímí vykonavatelé státní správy	12
2.3	Samospráva.....	12
2.3.1	Členění samosprávy	12
2.3.2	Územní samosprávné celky.....	12
2.3.3	Působnost obcí.....	15
2.3.4	Příspěvek na výkon státní správy	16
2.3.5	Výkon přenesené působnosti matričních úřadů v České republice.....	19
3	Analýza věcné a územní působnosti matričního úřadu statutárního města Opava	22
3.1	Přenesená působnost matričního úřadu statutárního města Opavy	23
3.1.1	Matrika narození	24
3.1.2	Matrika manželství.....	25
3.1.3	Matrika úmrtí.....	31
3.1.4	Ostatní matriční činnost	32
3.2	Samostatná působnost matričního úřadu Magistrátu města Opavy	34
3.3	Shrnutí územní a věcné působnosti matričního úřadu statutárního města Opava	35
4	Zhodnocení výkonnosti a financování matričního úřadu statutárního města Opava	39
4.1	Výkonnost a financování matričního úřadu Opava	39
4.1.1	Technická výkonnost.....	39
4.1.2	Ekonomická výkonnost	41
4.1.3	Ekonomická výkonnost – modelový příklad.....	42
4.2	Shrnutí	43
4	Závěr.....	47
	Seznam použité literatury	49
	Seznam zkratk	55
	Seznam tabulek	56
	Seznam obrázků	56
	Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	
	Seznam příloh	

1 ÚVOD

Bez úkonů, které provádějí matriční úřady, se neobejde nikdo z nás. Matriční úřady navštěvují občané při vyřizování životních situací, jako je narození, sňatek nebo úmrtí. S nimi souvisí řada dalších událostí, jako je určení otcovství, změna jména a příjmení, vydání druhopisu rodného listu, oddacího listu, úmrtního listu a další.

Pojem matriční úřad vychází ze zákona č. 301/2000 S., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, v platném znění, který v § 2 stanoví, že působnost na úseku matrik vykonávají matriční úřady, kterými jsou obecní úřady, v hlavním městě Praze úřady městských částí, v územně členěných statutárních městech úřady městských obvodů nebo úřady městských částí a pro území vojenských újezdů újezdní úřady, které určí a jejich správní obvody vymezí Ministerstvo vnitra provádějícím právním předpisem, obecní úřady obcí s rozšířenou působností, krajské úřady, v hlavním městě Praze a ve městech Brně, Ostravě a Plzni magistráty těchto měst.

Předmětem bakalářské práce je problematika přeneseného výkonu státní správy na úrovni vybrané obce – statutární město Opava. Pozornost je soustředěna na dílčí ekonomicko-správní téma, a to na výkonnost a financování matričních úřadů.

Problematika financování matričních úřadů je řešena formou příspěvků na přenesenou působnost ze státního rozpočtu a zohledňuje zejména velikost správního obvodu matriky danou počtem obyvatel. Příspěvek by měl pokrýt veškeré náklady matričních úřadů. Otázkou zůstává, zda je tento systém ke všem matričním úřadům spravedlivý. Vzhledem k vývoji nových technologií uplatňovaných ve veřejné správě a dalším společenským trendům je problematika financování a dostupnosti matričních úřadů diskutovaným tématem. Problematikou se na podzim roku 2017 začalo zabývat Ministerstvo vnitra České republiky, které zpracovalo analýzu výkonu matriční agendy v letech 2014–2016 a v ní poukazuje na nerovnost ve výši přiděleného příspěvku matričním úřadům vzhledem k počtu provedených matričních událostí – úkonů.

Cílem bakalářské práce je zhodnocení výkonnosti a financování matričního úřadu v podmínkách statutárního města Opava za období 2013–2017.

Naplnění stanoveného cíle bakalářské práce je realizováno dle vymezeného postupu řešení, který zahrnuje jak teoretickou část, tak i aplikační část. V aplikační části bakalářské práce se zhodnocení výkonnosti a financování matričního úřadu zejména opírá o výsledky horizontální analýzy. Metodika řešení je vymezena ve čtvrté kapitole.

Bakalářská práce je strukturovaná do pěti kapitol. První kapitola je tento Úvod.

Druhá kapitola je věnována problematice přenesené působnosti státní správy s akcentem na veřejnou správu zahrnující v užším pojetí činnosti a úkoly, které jsou spojené se zabezpečením moci výkonné prostřednictvím státní správy a samosprávy.

Třetí kapitola bakalářské práce se věnuje analýze věcné a územní působnosti matričního úřadu statutárního města Opava, přičemž pozornost je hlavně věnována úkonům, které matriční úřad v Opavě provádí v rámci přenesené působnosti a v rámci samostatné působnosti. Jedná se zejména o matriku narození, matriku manželství, matriku partnerství, matriku úmrtí a další činnosti v rámci přenesené působnosti, vítání občánků a gratulace jubilantům v rámci samostatné působnosti.

Čtvrtá kapitola bakalářské práce má aplikační charakter a je věnována zhodnocení výkonnosti a financování matričního úřadu ve statutárním městě Opava, dle provedené komparativní analýzy. V jejím úvodu je rozebrána výkonnost matričního úřadu Opava, v rámci technické výkonnosti a ekonomické výkonnosti. Dále je zhodnocena ekonomická výkonnost pro modelový příklad a závěrem je provedeno shrnutí celého postupu a metodiky zhodnocení.

Poslední kapitolou je Závěr, kde jsou shrnuty stěžejní poznatky a výsledky celé bakalářské práce.

Při zpracování bakalářské práce byly použity odborné zdroje, zejména odborná literatura, platné právní předpisy, interní relevantní dokumenty, materiály a data Magistrátu statutárního města Opava, které jsou v bakalářské práci řádně citovány.

2 PŘENESENÁ PŮSOBNOST STÁTNÍ SPRÁVY

Přenesenou působnost státní správy (dále jen SS) neboli nepřímý výkon SS vykonávají územní samosprávné celky (kraje, obce a hlavní město Praha) prostřednictvím svých orgánů. Výdaje spojené s výkonem přenesené působnosti kompenzuje stát územním samosprávným celkům formou příspěvku na výkon přenesené působnosti, který je každým rokem stanoven prostřednictvím přílohy k zákonu o státním rozpočtu.

2.1 Veřejná správa

Pojem správa vznikl z pojmu právo a základy české veřejné správy jsou zakotveny v Ústavě České republiky (dále jen ČR). Přímě definovaný pojem „veřejná správa“ (dále jen VS) nelze nalézt v žádném právním předpise. V mnoha publikacích jsou uváděny různé výklady VS, avšak jednotné vysvětlení není. VS se dělí dle několika hledisek, a to dle:

- a) širšího a užšího pojetí VS;
- b) materiálního a organizačního vymezení VS;
- c) rozlišení nositele a vykonavatele VS;
- d) působnosti a pravomocí (Vrabková, 2016; Hendrych a kol., 2014; Pomahač, 2011; Vedral, 2010).

Vrabková (2016) uvádí, že VS **v širším pojetí** zahrnuje činnosti, které jsou spojovány s výkonem zákonodárné moci, výkonné moci a soudní moci. Naopak VS **v užším pojetí** zahrnuje činnosti, které jsou přisuzovány moci výkonné a jsou vykonávány prostřednictvím SS a samosprávy. Těm bude věnována větší pozornost v následujících kapitolách.

Hendrych a kol. (2014) uvádí, že **v materiálním smyslu** je VS označována pro vymezení správních činností, které souvisí s obsahem a povahou činnosti a lze je označit za veřejně prospěšné a zároveň není přihlíženo, kdo činnost vykonává. Naopak pro **organizační pojetí** je podstatné to, kdo určitou činnost vykonává a určuje nositele i vykonavatele VS.

Nositel VS je právní subjekt, který je odpovědný za výkon VS v daném rozsahu. Jak uvádí (Vrabková, 2016; Hendrych a kol.; 2014; Břeň 2014; Pomahač, 2013), může jím být stát, veřejnosprávní korporace, veřejné ústavy a podniky nebo fyzické osoby (dále jen FO) a právnické osoby soukromého práva, o kterých tak stanoví ústava nebo zákon. **Veřejnosprávní korporace** jsou právnické osoby, které plní úkoly veřejné správy, a jsou jimi

vyšší územní samosprávné celky – kraje a nižší samosprávné celky – obce, ale také stát. **Vykonavatel VS** je orgán, který jedná jako právní subjekt jménem nositele VS.

Působnost je označována jako okruh vymezených úkolů, které každý nositel VS musí řešit v daném územním prostoru. Hendrych a kol. (2014, s. 134) pro **pravomoc** uvádí, „aby mohla veřejná správa plnit úkoly v rozsahu své působnosti, potřebuje k tomu materiální, finanční, osobní a právní prostředky“.

2.1.1 Organizace veřejné správy

Z hlediska efektivního a účelného plnění funkcí VS je významná optimální organizace VS. Z tohoto důvodu se rozlišuje územní a věcná působnost VS, centralizace a decentralizace výkonné moci, koncentrace a dekoncentrace úkolů vykonavatelů VS, princip monokratického a kolektivního rozhodování ve VS, volební a jmenovací princip.

Územní působnost znamená, že veškerá působnost daného správního úřadu je určována územním hlediskem, které vede k soustředění veškeré agendy na určitém územním celku do jednoho úřadu. **Věcná působnost** se vyznačuje svou obsahovou stejnorodostí, která vede k zřizování specializovaných úřadů a k provádění jejich dělby práce a rozlišuje se na všeobecnou a dílčí. **Všeobecná působnost** znamená, že u jednoho vykonavatele a na určitém území se soustřeďuje výkon veřejné správy. **Dílčí působnost** vymezuje rozdělení veřejných úkolů a je důsledkem dělby práce mezi jednotlivými správními úřady. V praxi se často kombinují oba principy působnosti. Centralizace a decentralizace je vyjadřována ve vertikální úrovni. **Centralizace** znamená, že výkonná moc je soustřeďována do jednoho místa, státního centra, což je vláda, ministerstva nebo jiné ústřední úřady. Naopak **decentralizace** vyjadřuje delegování úkolů, včetně pravomoci a odpovědnosti na nositele VS, tedy veřejnoprávní korporace – kraje a obce. Výkon veřejné správy je přibližován více občanům. **Koncentrace** se projevuje jako slučování správních úřadů a **dekoncentrace** jako dělení správních úřadů, obojí na horizontální nebo vertikální úrovni. **Vertikální koncentrace a dekoncentrace** probíhá mezi vyšším a nižším stupněm úřadů a **horizontální koncentrace a dekoncentrace** znamená, že úkoly jsou soustřeďovány mezi více úřadů stejné úrovně. **Kolegiální princip** označuje kolektivní rozhodování skupiny osob, tvořící orgán a přijímající rozhodnutí na základě usnesení (např. rada, zastupitelstvo). **Monokratický princip** je uplatňován při rozhodování jediné osoby, např. vedoucího orgánu, nebo ve správním řízení úředně pověřené osoby.

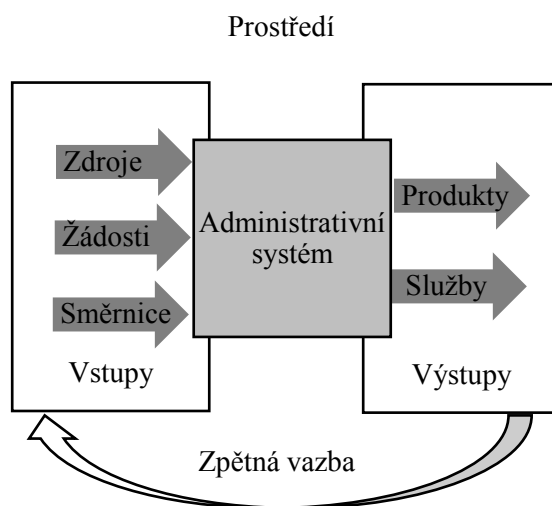
Volební a jmenovací princip jsou principy uplatňované při ustanovování jednotlivých osob do veřejných funkcí. **Volební princip** je projevem vůle většiny, tedy kolegiálního principu, např. na základě voleb. **Jmenovací princip** je uplatňován u kolegiálního i monokratického principu. (Vrabková, 2016; Hendrych a kol., 2014, Pomahač, 2011)

2.1.2 Úkoly veřejné správy

Hendrych a kol. (2014) uvádí, že cílem a důležitým kritériem pro hodnocení výkonnosti a kvality VS je plnění úkolů VS. Úkoly nemohou být zaměňovány s cíli a nelze je ztotožňovat se státními úkoly. Vymezení úkolů VS není snadné. Jsou děleny dle dvou hledisek, a to na obsah a formu. Úkoly podle obsahu jsou rozlišovány dle toho, jakou oblastí VS jsou zabezpečovány. Jedná se například o oblasti správně politické, hospodářské, sociální a kulturní. Toto rozdělení oblastí však není dostačující. Dělení dle formy napomáhá k objasnění průběhu správní činnosti spolu s její strukturou při plnění úkolů a k nacházení společných znaků celé správní činnosti. Dochází k několika možnostem – nařízení, zákazy, příkazy, organizace sociálního programu, rozhodovací proces. Úkoly se ve VS plánují stejně jako v jiných oblastech. Plány mohou být řešeny z hlediska obsahu jako komplexní, programové, cílové, zdrojové finanční, personální, prostorové a další. Dle obsahu jsou rozlišovány různé druhy plánování jako je například rozpočtové plánování – rozpočet, plánování rozvoje území – územní plán. Z hlediska časového jsou rozlišovány na plány dlouhodobé, střednědobé a krátkodobé. Plánování bývá též nahrazeno výrazy jako projektování, programování, nebo prognózování. Plánování je základ pro celkové rozhodovací situace. Při plánování může dojít ke třem situacím. Jednou z nich je, že při plnění jednoho cíle se pozitivně či negativně nedotkne řešení jiných cílů. Druhá situace pomáhá při plnění jednoho cíle řešit jiné cíle. Třetí situace může nastat, pokud přijetí jednoho cíle ohrožuje přijetí jiného cíle. Při plánování proti sobě vždy stojí minimálně dva odlišné zájmy. Ve veřejném sektoru jich bývá více. Na straně jedné se jedná o realizaci zájmového cíle a na straně druhé o hospodárné vynakládání veřejných prostředků, aby s nimi nebylo zbytečně plýtváno. Pro posuzování těchto dvou stran v odlišných fázích plánování přichází v potaz spousta metod, například ekonomických, sociologických a dalších. Jednou z metod je také oponentura, která představuje kontrolní činnost orgánů státu nebo jiných subjektů VS, politických stran, občanských sdružení i jednotlivých občanů. Smyslem je kritický pohled na úkoly veřejné správy z hlediska účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti jejich provedení. Další metodou je programový rozpočet (Planing-Programing-Budgeting Systém – PPBS). Jedná se o systém patřící do širší skupiny metod programového plánování.

Zmínit lze také metodu – analýzu systémů, kterou uvádí Denhardt (2014).

Obr. 2.1 Analýza systémů

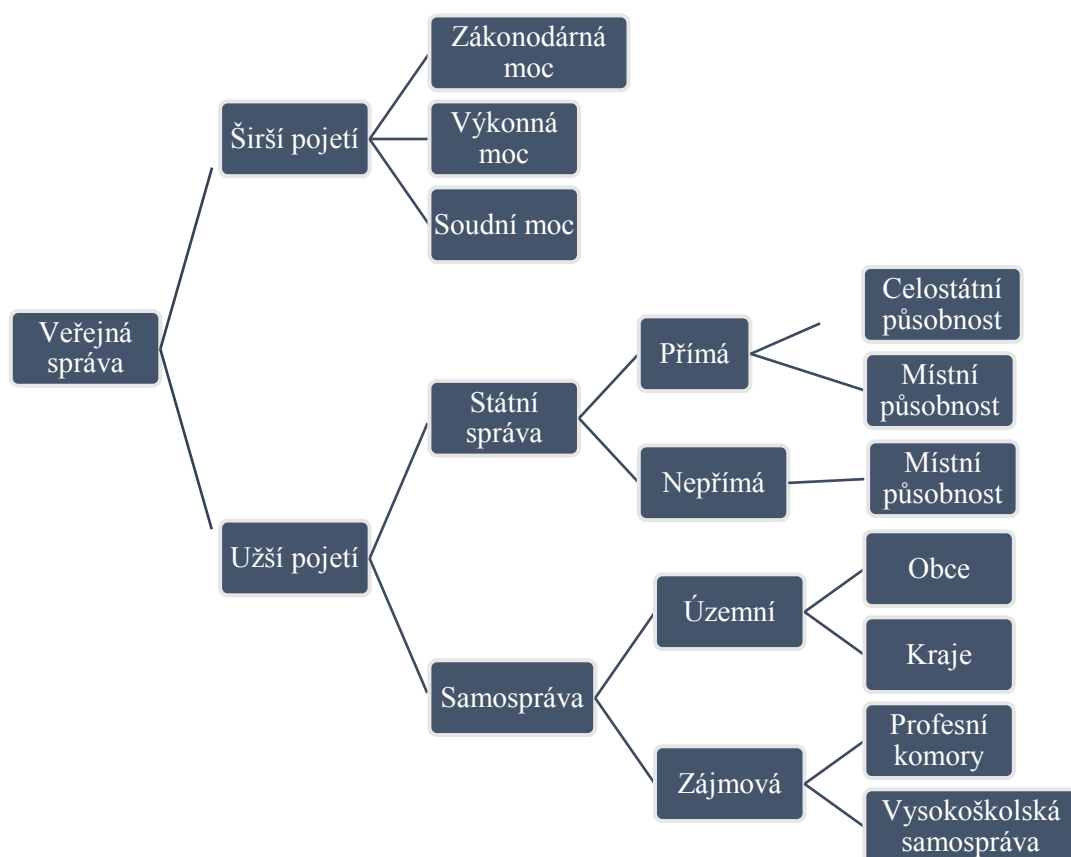

Zdroj: Denhardt Blanc. *Public administration: an action orientation*, 2014. Vlastní zpracování

Obrázek (Obr. 2.1) znázorňuje základní systémový model analýzy systémů. Tento model zdůrazňuje vztah mezi organizací a jejím prostředím, kdy jsou důsledně zohledňovány faktory v prostředí ovlivňující jejich provoz. Tato analýza přijímá vstupy ze svého prostředí, které jsou přes transformační procesy převáděny do výstupů a ty jsou zpětně vráceny do prostředí. Tento model lze přirovnat k provozu termostatu. Ten přijímá informace o teple v místnosti a měří teplo. Jeli hladina pod standardem, termostat vyšle do místnosti více tepla. Teplo se rozptýlí a stává se součástí dalšího vstupu do systému.

VS je také rozlišována podle toho, jakými právními normami se při plnění veřejných úkolů řídí. **Vrchnostenská správa** nazývána též jako výsoštná správa je charakterizována jako nerovné postavení všech účastníků, kteří jsou účastni právního vztahu, který vzniká v rámci správního řízení. **Fiskální správa** neboli nevvrchnostenská správa je uplatňována v soukromém právu. V rámci této správy má VS v právních vztazích rovné postavení spolu s ostatními účastníky. Příkladem je uzavírání smluvních vztahů. **Pečovatelská správa** je projevem kombinace práva soukromého a práva veřejného, kdy VS vystupuje ve vrchnostenském i fiskálním postavení vůči ostatním účastníkům. (Vrabková, 2016)

Obr. 2.2 Organizační schéma veřejné správy

Zdroj: Vrabková Iveta. *Veřejná správa*, 2016. Vlastní zpracování

Členění VS v ČR je znázorněno na schématu (Obr. 2.1). VS je rozdělena na dvě hlavní kategorie, a to na širší pojetí a užší pojetí. Mezi širší pojetí se řadí moc zákonodárná, výkonná a soudní. Užší pojetí se dělí na SS a samosprávu, o jejímž dalším členění bude pojednáváno v další kapitolách této bakalářské práce.

2.2 Státní správa

SS je taková správa, kterou vykonává stát a je hlavní součástí a zároveň i základem VS. SS vykonávají přímo správní orgány státu nebo nepřímo určené subjekty veřejného i soukromého práva, které jsou určeny zákonem. (Vrabková, 2016; Káňa 2014)

2.2.1 Organizace a funkce státní správy

Výkon SS je uskutečňován dvěma způsoby, a to přímo za účasti správních úřadů nebo nepřímo prostřednictvím zákonem delegovaných subjektů veřejného i soukromého práva. Přímý výkon SS je rozlišován z hlediska územní působnosti, kdy rozsah práva státu je rozlišován na výkon SS s celostátní působností a místní působností. Celostátní působnost je realizována přímou SS vykonávající pouze správními orgány státu. Pro místní působnost

slouží označení územní správní jednotky (menší než stát) například region, oblast, kraj, okres nebo obec. (Vrabková, 2016; Hendrych a kol., 2014; Káňa, 2014)

Jménem státu je zabezpečována SS výkonem všech vnitřních a vnějších funkcí. Spadá pod pravomoc výkonné moci a její pravomoc má výkonný, podzákonný a nařizovací charakter. **Výkonný charakter státní správy** představuje plnění vlastních úkolů pomocí prováděcích činností. Provádění zákonů je posláním SS. Činnost je aktivní, tvoří státní politiku a rozvíjí různé koncepce v daných sektorech veřejné ekonomiky (školství, doprava, zdravotnictví, ...). **Podzákonný charakter státní správy** znamená, že SS je určována zákony a při jejich provádění se musí řídit jejich obsahem. Podzákonné vlastnosti činnosti SS v širším smyslu jsou vyjádřeny vázaností právními předpisy nejen zákonných, ale podzákonných vlastností. **Nařizovací charakter státní správy** úzce souvisí s nadřízeností a podřízeností a vrchnostenskou správou. Nařizovací činnost spočívá v uplatňování vnitřních řídicích aktů a pokynů. (Vrabková, 2016)

2.2.2 Přímí vykonavatelé státní správy

Mezi přímé vykonavatele SS patří následujících šest vykonavatelů, kterými jsou prezident, vláda, ústřední orgány SS, jiné správní úřady s celostátní působností, veřejné sbory a správní úřady mimo soustavu SS.

Prezident je hlavou státu a je volen na období 5 let v přímých volbách.

Vláda je tvořena předsedou vlády (premiérem), místopředsedy a ministry.

Ústřední orgány SS jsou orgány, jejichž vznik je dán kompetenčním zákonem, a dělí se na:

- ministerstva zabezpečující úkoly SS v širším rozsahu v rámci daného resortu a jejich kompetence stanovují zvláštní zákony. V čele ministerstva stojí ministr. Celkový počet ministerstev je 14;
- další ústřední orgány SS zabezpečující specializované (užší) úkoly SS na daných úsecích a jejich rozsah působnosti, organizace a úkolů stanoví zvláštní zákon.

Jiné správní úřady s celostátní působností jsou děleny do dvou velkých skupin:

- třináct správních úřadů s celostátní působností řízené přímo vládou, označují se též jako jiné ústřední správní úřady. V jejich čele stojí vedoucí, který není členem vlády;
- ústřední orgány SS přímo podřízené ministerstvům, nemají stejnou pravomoc jako předešlé správní úřady a mohou vytvářet vlastní územní složky.

Veřejné sbory ozbrojené (Policie České republiky) a neozbrojené (Správa požární ochrany). Příslušníky uvedených sborů ve věcech správního dozoru je uskutečňován výkon SS, jejich povinnosti a oprávnění stanoví přímo zákon.

Správní úřady mimo soustavu SS jsou úřady nezávislé a neřízené vládou, i když mají vlastní rozpočtovou kapitolu. (Vrabková, 2016; Hendrych a kol., 2014; Nahodil a kol. 2014; Pomahač 2013)

2.2.3 Nepřímí vykonavatelé státní správy

Nepřímý výkon SS je zabezpečován prostřednictvím územní samosprávy, kterou tvoří kraje, obce a hlavní město Praha. Na tyto veřejnosprávní korporace byl delegován, tedy přenesen nebo propůjčen, výkon SS. Mimo přenesenou působnost vykonávají tyto celky i působnost samostatnou. (Vrabková, 2016; Hendrych a kol., 2014; Nahodil a kol., 2014)

2.3 Samospráva

Samospráva spolu se SS tvoří v užším pojetí VS. Samospráva je realizována jinými subjekty, než je stát, (Vrabková, 2016; Horník, 2016; Hendrych a kol., 2014).

2.3.1 Členění samosprávy

Samospráva se dělí na samosprávu zájmovou a samosprávu územní, viz obrázek (Obr. 2.1). **Zájmová samospráva** sdružuje osoby s daným cílem a organizovaně vykonává určitou činnost z důvodu uspokojování svých potřeb (např. Sokol, Sbory dobrovolných hasičů). Dělí se na profesní samosprávu, která je vykonávána profesními organizacemi určitých oborů a profesí za účelem výkonu určitého povolání či zaměstnání (např. Česká advokátní komora), a vysokoškolskou samosprávu realizovanou veřejnými vysokoškolskými školami. **Územní samosprávu** vykonávají územní samosprávné celky (kraje) a základní územní samosprávné celky (obce).

2.3.2 Územní samosprávné celky

V ČR došlo ke dvěma reformám. První reforma se týkala vytvoření vyšších územních samosprávných celků, které vznikly jako nový prvek v roce 2000. Nově vzniklé kraje se nejvíce podobají krajům, které existovaly v období 1949–1960 a jsou územně odlišné od krajů do roku 1990, které stále představují územní obvody pro mnoho specializovaných orgánů SS. Druhá reforma se týkala zrušení okresních úřadů, které působily jako zprostředkovatelé ve

vztazích mezi státem a obcemi. Okresní úřady zanikly a s platností od 1. 1. 2003 a vzniklo 205 obcí s rozšířenou působností. (Provazníková, 2015)

V rámci správního členění má Česká republika v současné době dvoustupňový systém. První stupeň vykonávají základní územní samosprávné celky (obce), které jsou tvořeny obecními úřady, pověřenými obecními úřady a úřady s rozšířenou působností. Druhý stupeň tvoří vyšší územní samosprávné celky (kraje) zastoupené krajskými úřady. (Provazníková, 2015)

Horník (2016) uvádí, že všechny územní samosprávné celky mají pět hlavních znaků:

- vlastní území,
- občané žijící na tomto území,
- výkon veřejné správy,
- postavení právnické osoby,
- ekonomická samostatnost.

Vyšší územní samosprávné celky jsou kraje, které jsou zároveň i veřejnosprávní korporací. Kraj má vlastní majetek a vlastní příjmy vymezené zákonem s kterými hospodaří. Kraj je územním společenstvím občanů a náleží mu právo na samosprávu. Kraj pečuje o potřeby svých občanů a pečuje o všestranný rozvoj svého území. Legislativní vymezení krajů je vymezeno zákonem č. 129//2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), v platném znění. Každý kraj má několik orgánů obce, které jsou jeho vykonavateli.

Základním územním samosprávným celkem je obec, která je zároveň i veřejnoprávní korporací s vlastním majetkem, s kterým hospodaří a sestavuje svůj vlastní rozpočet na základě vlastních finančních prostředků jenž vlastní. Obec je vymezena jako skupina osob, která tvoří společenství občanů a územní celek, který je ohraničen hranicemi obce. (Vrabková, 2016; Provazníková, 2015; Hendrych a kol., 2014).

Obec se stará prostřednictvím svých orgánů o uspokojení potřeb svých občanů a pečuje o rozvoj svého území ve všech směrech, jak je vymezeno v § 1 a § 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění (dále jen zákon o obcích). Dle tohoto zákona rozlišujeme čtyři typy obcí, které jsou vymezeny § 3. **Obec má** alespoň 3 000 obyvatel a je **městem** nebo **městys**, pokud tak na návrh obce po vyjádření vlády stanoví předseda Poslanecké sněmovny. **Statutární město** má mezi městy zvláštní postavení. Jeho vnitřní poměry jsou upraveny statutem a jejich vnitřní členění je rozděleno na menší území – městské obvody nebo městské části. Statutárními městy jsou dle § 4 zákona o obcích Kladno, České Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Liberec, Jablonec nad Nisou, Hradec

Králové, Pardubice, Jihlava, Brno, Zlín, Olomouc, Přerov, Chomutov, Děčín, Frýdek-Místek, Ostrava, Opava, Havířov, Most, Teplice, Karviná, Mladá Boleslav, Prostějov a Třinec.

Každá obec má několik orgánů obce, které jsou jejími vykonavateli. Vymezení orgánů obce je v § 67–111 zákona o obcích.

Zastupitelstvo obce (§ 67–98 zákona o obcích) volí občané obce každé čtyři roky v tajných volbách s poměrným systémem. Počet členů zastupitelstva, podle § 68, je dán počtem obyvatelstva k 1. lednu roku, ve kterém se konají volby.

Zastupitelstvo rozhoduje v samostatné působnosti a ze svých členů volí starostu, místostarostu a členy rady obce, schvaluje rozpočet a závěrečný účet, zřizuje a ruší příspěvkové organizace obce, organizační složky obce a obecní policii obce. Povinně zřizuje finanční a kontrolní výbor a může zřídit výbor pro národnostní menšiny, pokud v jeho územním obvodu podle posledního sčítání lidu žije alespoň 10 % občanů hlásících se k jiné národnosti než české. Zasedání zastupitelstva je veřejné a svolává je a řídí starosta. Zastupitelé se schází nejméně jednou za tři měsíce. Zastupitelstvo je usnášení schopné, pokud je přítomna nadpoloviční většina všech jeho členů.

Rada obce (§ 99–102 zákona o obcích) je výkonným orgánem obce a je odpovědná zastupitelstvu obce. Rada je tvořena starostou, místostarostou a ostatními členy, kteří jsou voleni z řad zastupitelstva. Počet členů je vždy lichý.

Starosta obce (§103–108 zákona o obcích) stojí v čele obecního úřadu. Spolu s místostarostou je volen do funkce z řad členů zastupitelstva a také je mu odpovědný. Ve statutárním městě není starosta, ale primátor obce.

Obecní úřad (§ 109–111 zákona o obcích) tvoří starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu a zaměstnanci obecního úřadu.

Tajemník obce (§ 110 zákona o obcích) je zaměstnancem obce, zastupuje zaměstnance obecního úřadu a je odpovědný starostovi. Funkce tajemníka je zřizována v obcích s pověřeným obecním úřadem a v obcích s rozšířenou působností.

Zvláštní postavení mezi územně samosprávnými celky má hlavní město Praha, protože je obcí a zároveň i krajem, a řídí se tak samostatným zákonem č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, v platném znění.

2.3.3 Působnost obcí

Obce, kraje a hlavní město Praha mají právně vymezený obsah a rozsah činností, pomocí kterých realizují svá práva a povinnosti.

Samostatná působnost je realizována výkonem územní samosprávy a v zákoně o obcích je vymezena § 35–37.

Zákon o obcích, § 35 odst. 3 „Při výkonu samostatné působnosti se obec řídí:

- a) při vydávání obecně závazných vyhlášek zákonem,
- b) v ostatních záležitostech též jinými právními předpisy vydanými na základě zákona.“

Přenesená působnost znamená podíl na výkonu SS a v zákoně o obcích je vymezena § 61–66.

(Vrabková, 2016; Horník a Kuš, 2016 a Hendrych a kol., 2014) uvádějí, že přenesená působnost je vykonávána obcemi nebo kraji. Obce, které jsou rozdílné jak ve velikosti, tak v počtu obyvatel, neprovádějí přenesenou působnost stejně. Různé typy obcí mají také jiný rozsah přenesené působnosti, na jehož základě rozlišujeme tři typy obcí. Obce základního typu (obce typu I) vykonávají přenesenou působnost v základním rozsahu, to znamená, že vydávají nařízení obce, rozhodují o místních a účelových komunikacích, projednávají přestupky, spravují drobné toky, jsou vodoprávním a povodňovým orgánem a orgánem ochrany přírody a ovzduší. Obce s pověřeným obecním úřadem (obce typu II) vykonávají vedle základního rozsahu přenesené působnosti také agendu SS, kterou mu svěřují zvláštní zákony. Jedná se o úkony pro matriční a stavební úřad, úkony pro zajišťování voleb a úkony spojené s životním prostředím. Obce s rozšířenou působností (dále jen ORP) (obce typu III) vykonávají vedle přenesené působnosti základního rozsahu a vedle přenesené působnosti pověřených obecních úřadů také další agendu SS svěřenou zvláštními zákony. V přenesené působnosti mají určitou pravomoc a provádějí:

- úkony evidence obyvatel,
- úkony vydání občanských průkazů a cestovních dokladů,
- úkony vydání řidičských průkazů,
- úkony živnostenského úřadu,
- úkony ochrany životního prostředí,
- úkony státní správy lesů,
- úkony rozhodování na úseku myslivosti a rybářství,

- úkony pro dopravu a silniční hospodářství pro silnice II. a III. třídy,
- úkony pro dávky a sociální služby,
- úkony sociálně právní ochrany dětí,
- úkony péče o staré a zdravotně postižené,
- úkony péče o nepřízpůsobivé občany.

Soupis obcí, které vykonávají SS v přenesené působnosti i na území obcí spadajících do jejich správního obvodu, udává zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, v platném znění. Jejich správní obvody pro výkon SS jsou uvedeny ve vyhlášce č. 388/2002 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností, v platném znění. Jaký rozsah přenesené působnosti vykonávají orgány městských obvodů nebo městských částí územně členěných statutárních měst udává zákon a statut. Statut je obecně závazná vyhláška, kterou vydává zastupitelstvo statutárního města.

Obce můžeme rozlišovat podle rozsahu výkonu SS, která je prováděna v přenesené působnosti, a podle její míry ji podrobněji klasifikuje zákon o státním rozpočtu:

- základní působnost vykonávají všechny obce,
- působnost matričního úřadu vykonává 1230 obcí,
- působnost stavebního úřadu vykonává 618 obcí,
- působnost pověřeného obecního úřadu vykonává 388 obcí,
- působnost obce s rozšířenou působností vykonává 205 obcí. (Provazníková, 2015)

2.3.4 Příspěvek na výkon státní správy

Jak uvádí Provazníková (2015), „jak obcím, tak krajům náleží za plnění úkolů v přenesené působnosti příspěvek ze státního rozpočtu a správní poplatky a pokuty představují příjmy rozpočtu obce či kraje“.

Dle zákona o obcích § 62, „Obce obdrží ze státního rozpočtu příspěvek na plnění úkolů v přenesené působnosti“.

Výši příspěvku stanoví Ministerstvo financí (dále jen MF) ČR po projednání s Ministerstvem vnitra (dále jen MV) ČR a je určen na částečnou úhradu výdajů spojených s výkonem SS. Výdaji jsou myšleny zejména mzdové a provozní výdaje vázané na zaměstnance vykonávající SS. Pro úhradu výdajů na výkon SS se použijí i další příjmy rozpočtu daného územního samosprávného celku. Na pokrytí všech úkonů přenesené působnosti však příspěvek nestačí.

Proto obce k úhradě výdajů na výkon SS musí použít i další příjmy obce, např. daňové příjmy. Příspěvek je vlastně neúčelová dotace a není u ní sledován způsob čerpání. (Horník, 2016)

Výše příspěvku nebyla vždy stanovena stejným způsobem. Do roku 2002 se příspěvkem rozuměla sazba na 100 obyvatel správního obvodu (dále jen SO) pro obce se základní působností, pro obce s působností matričního úřadu, stavebního úřadu a pověřeného obecního úřadu. Sazby byly stanoveny MF ČR. V letech 2003–2005 MV ČR stanovilo počet funkčních míst převáděných z okresních úřadů. Na základě tohoto kritéria byla určena výše příspěvku pro obce s rozšířenou působností. Sazba na jedno funkční místo byla stanovena MF ČR. V roce 2006 MV ČR připravilo novou metodiku pro stanovení výše příspěvku pro obce. Ta konečně přinesla sjednocení výpočtu a byla zavedena dvě kritéria (velikost SO a poměr velikosti centra ke SO). Od roku 2006 je pravidelně každý rok MV ČR navržen způsob rozdělení finančních prostředků určených na přenesený výkon SS pro obce. Postup pro stanovení výše příspěvku na výkon SS jednotlivým obcím a hlavnímu městu Praze je součástí Přílohy č. 8 zákona o státním rozpočtu. (MV ČR, *Příspěvek na výkon státní správy*, online)

Příspěvek na výkon SS se skládá z příspěvku na základní působnost, příspěvku na matriční působnost, příspěvku na stavební působnost, příspěvku na pověřený úřad, příspěvku pro ORP a od roku 2017 také příspěvku na opatrovnictví.

Vzorec pro obce:
$$P = \frac{B}{A + \sqrt{SO}} \times SO \quad (2.1)$$

Tab. 2.1 Hodnoty koeficientu pro výpočet příspěvku na výkon státní správy jednotlivým obcím

Rozsah působností	A	B
Základní působnost	34,90209579	6830500,486
Působnost matričního úřadu	149,0284585	15415649,93
Působnost stavebního úřadu	75,76938302	13651966,35
Působnost pověřeného obecního úřadu	304,7880123	28298916,38

Zdroj: Příloha č. 8 k zákonu č. 457/2016 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2017. Vlastní úprava.

Příspěvek pro obce (mimo ORP) se vypočítá dle vzorce (2.1), kde A a B jsou stanoveny v tabulce (Tab. 2.1) a SO je vyjádřen počtem obyvatel v tisících. Má-li u základní působnosti SO méně než 300 obyvatel, je velikost SO převedena na 300 obyvatel. Počet obyvatel vychází z hodnot Českého statistického úřadu (dále jen ČSÚ), uveřejněném k datu 1. 1. 2016. Zjištěná konečná částka se zaokrouhluje na celé stokoruny. Tabulka (Tab. 2.1) vyjadřuje koeficienty stanovené pro obce se základní působností, s působností matričního úřadu, s působností stavebního úřadu a s působností pověřeného obecního úřadu. Ty se dosazují do vzorce (2.1).

Koeficienty jsou stanoveny v závislosti na rozsahu přenesené působnosti k výkonu státní správy a na celkovém objemu finančních prostředků pro daný rozsah působnosti.

$$\text{Vzorec 1:} \quad P_1 = \frac{B}{A + \sqrt{SO}} \times SO \quad (2.1)$$

$$\text{Vzorec 2:} \quad P_2 = C \times \left(1 - \frac{SC}{SO}\right) \times SO \quad (2.2)$$

Tab. 2.2 Hodnoty koeficientu pro výpočet příspěvku na výkon státní správy ORP

Rozsah působnosti	A	B	C
Všechny obce	37,33282499	1492352,406	0
Obce s působností matričního úřadu	178,0247648	6129265,023	5139,847748
Obce s působností stavebního úřadu	49,43999333	4782091,854	9503,536255
Obce s pověřeným obecním úřadem	60,32576666	8663660,480	10815,67996
Obce s rozšířenou působností	2,794022349	3924077,571	34468,20477

Zdroj: Příloha č. 8 k zákonu č. 457/2016 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2017. Vlastní úprava

Výše příspěvku pro ORP se vypočítá jako součet částek vypočtených dle vzorců (2.1) a (2.2). Do vzorců se dosazují koeficienty A, B, C, které jsou stanoveny v tabulce (Tab. 2.2), SO stanovený počtem obyvatel v tisících a velikost správního centra (dále jen SC) vyjádřená počtem trvale bydlících obyvatel obce v přepočtu na tisíce. Má-li SO ORP méně než 15 tisíc obyvatel, uvede se velikost SO na 15 tisíc obyvatel. Tabulka (Tab. 2.2) obsahuje koeficienty A, B, C stanovené pro obce se základní působností, s působností matričního úřadu, s působností stavebního úřadu, s působností pověřeného obecního úřadu a ORP, které se dosazují do vzorce (2.1) a (2.2). Koeficienty jsou stanoveny v závislosti na rozsahu přenesené působnosti k výkonu SS a na celkovém objemu finančních prostředků pro daný rozsah působnosti.

Tab. 2.3 Výše příspěvku ORP se zvláštním postavením

Obec	Výše příspěvku v Kč
Brandýs nad Labem – Stará Boleslav	7 633 994,00
Černošice	7 633 994,00
Nýřany	7 633 994,00
Šlapanice	7 633 994,00
Brno	176 938 463,00
Ostrava	127 504 157,00
Plzeň	25 629 505,00

Zdroj: Příloha č. 8 k zákonu č. 457/2016 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2017. Vlastní úprava.

Tabulka (Tab. 2.3) uvádí výčet ORP se zvláštním postavením a jejich pevně daný příspěvek. Dle § 2 odst. 2 zákona č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, v platném znění, zřídí obce Černošice a Brandýs nad Labem-Stará Boleslav pracoviště obecního úřadu v hlavním městě Praze, obec Nýřany zřídí pracoviště obecního úřadu v Plzni, obec Šlapanice zřídí pracoviště obecního úřadu v

Brně. Působnost okresního úřadu v obcích Brno, Ostrava a Plzeň vykonávají orgány těchto měst, případně orgány městských obvodů a městských částí, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak. Dle § 3 odst. 5 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, v platném znění vede Úřad městské části Brno-střed matriční knihy (tzv. „zvláštní matrika“), do kterých se zapisuje narození, uzavření manželství, vznik partnerství a úmrtí občanů, ke kterým došlo v cizině.

2.3.5 Výkon přenesené působnosti matričních úřadů v České republice

Matriční činnost v ČR je legislativně upravena zákony:

- zákonem č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, v platném znění (dále jen zákon o matrikách),
- vyhláškou č. 207/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 301/2000 Sb.,
- zákonem č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů, v platném znění,
- vyhláškou č. 300/2006 Sb., kterou se provádí zákon č. 115/2006 Sb.,
- zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění (dále jen občanský zákoník),
- zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém, v platném znění,
- zákon č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů, v platném znění.

Matrika je základní státní evidencí narození, uzavření manželství, vzniku registrovaného partnerství a úmrtí FO na území ČR a dělí se na matriku narození, matriku manželství, matriku partnerství a matriku úmrtí. Pro každou matriku je vedena matriční kniha, jejíž součástí je abecední jmenný rejstřík provedených matričních událostí. Působnost na úseku matrik vykonávají matriční úřady (dále jen MÚ), kterými jsou obecní úřady, v hlavním městě Praze úřady městských částí, v územně členěných statutárních městech úřady městských obvodů nebo úřady městských částí, obecní úřady obcí s rozšířenou působností, krajské úřady a ministerstvo. MÚ vede matriční knihy a sbírky listin v rozsahu stanoveném zákonem o matrikách. Nejméně jednou ročně provádí úřad s rozšířenou působností kontrolu vedení matričních knih a sbírek listin u veškerých matričních úřadů v územním obvodu daného úřadu. (Henych, 2015)

Do matričních knih jsou zapisovány matriční události, kterými jsou narození, uzavření manželství, vznik partnerství a úmrtí, dále rozhodnutí o prohlášení manželství za neplatné,

nebo informace o tom, že manželství nevzniklo, rozvod manželství, zrušení partnerství, rozhodnutí o prohlášení, že partnerství nevzniklo nebo že je neplatné, údaje o osvojení, určení rodičovství, změně jména nebo příjmení a další skutečnosti, jimiž se mění a doplňují zápisy v matriční knize. Změny a opravy zápisů v matričních knihách jsou prováděny na základě veřejných listin nebo jiných listin. Zápisy do matričních knih jsou prováděny rukopisně do předem svázaných knih. Matriční zápisy jsou prováděny v úřední místnosti v sídle matričního úřadu po obdržení podkladů, nejpozději však do 30 dnů po jejich obdržení. Údaje v matričních knihách jsou neveřejné. (Henych, 2015)

Občanský sňatek je možné uzavřít:

- před matričním úřadem,
- před obecním úřadem, který není matričním úřadem, má-li v obci jeden ze snoubenců trvalý pobyt,
- před kterýmkoli obecním úřadem, je-li život snoubence přímo ohrožen,
- před zastupitelským úřadem ČR v cizině,
- v cizině před kapitánem lodi plující pod vlajkou ČR, kapitánem letadla registrovaného v ČR nebo velitelem vojenské jednotky ČR v zahraničí, je-li život toho, kdo chce uzavřít manželství, přímo ohrožen, a je-li alespoň jeden ze snoubenců občanem ČR.

Tab. 2.4 Počet matričních úřadů a výše příspěvku na matriční působnost v ČR v letech 2013–2017

Rok	Počet matričních úřadů	Výše příspěvku na matriční působnost v tis.
2013	1229	522 526,4
2014	1229	523 606,7
2015	1228	524 115,5
2016	1229	525 232,6
2017	1230	552 852,6

Zdroj: MVČR. *Příspěvek na výkon státní správy*, [online]. Vlastní zpracování.

V tabulce (Tab. 2.4) je uveden počet MÚ v ČR a celková výše příspěvku na matriční působnost v ČR za jednotlivé roky 2013–2017. Dle výše příspěvku můžeme konstatovat, že navzdory téměř stejnému počtu matričních úřadů v uvedeném období, příspěvek na jejich působnost neustále roste.

Tab. 2.5 Počet ORP a výše příspěvku v tis. dle jednotlivých krajů v ČR v roce 2017

Kraj	Počet ORP	Výše příspěvku ORP v tis.
Jihočeský	17	415 883,1
Jihomoravský	21	868 119,7
Karlovarský	7	191 614,5
Kraj Vysočina	15	347 791,3
Královehradecký	15	354 287,8
Liberecký	10	276 219,1
Moravskoslezský	22	872 438,5
Olomoucký	13	403 125,5
Pardubický	15	348 514,7
Plzeňský	15	396 907,5
Středočeský	26	796 827,2
Ústecký	16	492 744,8
Zlínský	13	355 354,7
Celkem		6 119 828,4

Zdroj: MVČR. *Příspěvek na výkon státní správy pro rok 2017*, [online]. Vlastní zpracování.

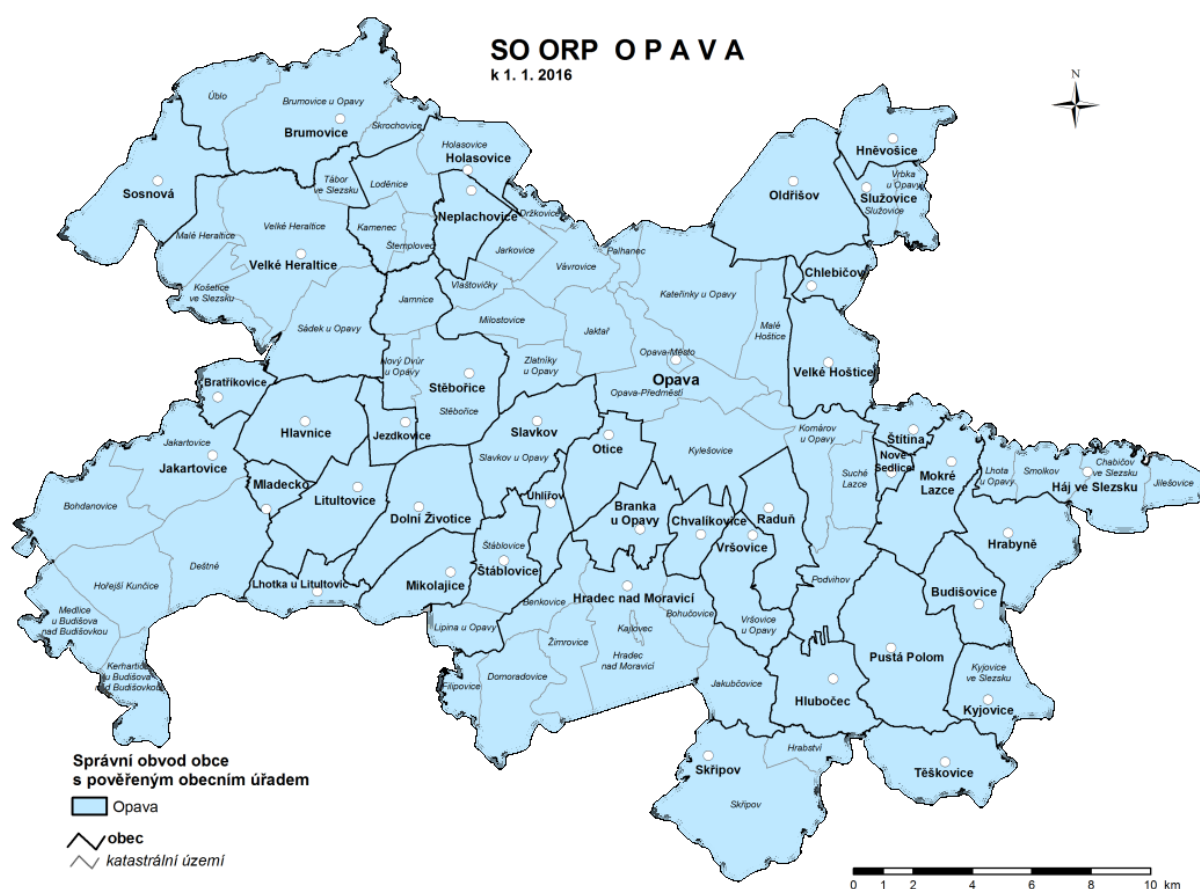
Z tabulky (Tab. 2.5) můžeme vyčíst, kolik ORP bylo v jednotlivých krajích ČR a jaká byla u jednotlivých krajů výše příspěvku na výkon SS v roce 2017. Největší příspěvek 872 438 500,00 Kč dostal Moravskoslezský kraj, který má 22 ORP, naopak nejmenší příspěvek připadl Karlovarskému kraji se sedmi ORP ve výši 191 614 500,00 Kč. Pro všechny ORP v celé ČR byl v roce 2017 vyplacen příspěvek na výkon SS ve výši 6 119 828 400,00 Kč.

3 ANALÝZA VĚCNÉ A ÚZEMNÍ PŮSOBNOSTI MATRIČNÍHO ÚŘADU STATUTÁRNÍHO MĚSTA OPAVA

SO ORP Opava tvoří 41 obcí, které jsou vyjmenovány v Příloze č. 1., kde je uvedena také jejich rozloha a počet obyvatel a jsou zobrazeny na obrázku (Obr. 3.1). Celý SO ORP Opava měl k 31. 12. 2017 rozlohu 56 701 ha, počet obyvatel 101 168 a hustotu obyvatelstva 178,4 obyvatel na jeden km². Do SO ORP patří 10 matričních úřadů, kterými jsou Opava, Hradec nad Moravicí, Raduň, Skřípov, Háj ve Slezsku, Pustá Polom, Hrabyně, Velké Heraltice, Litultovice a Stěbořice.

Obr. 3.1 Mapa SO ORP Opava

Zdroj: ČSÚ. *SO ORP Opava*, [online]. Vlastní zpracování.

Opava (německy Troppau) je statutární město v Moravskoslezském kraji. Statutární město Opava (dále jen SMO) se člení na pět katastrálních území: Opava – Město, Opava – Předměstí, Jaktář, Kateřinky a Kylešovice a na osm městských částí s názvy Malé Hoštice, Komárov, Suché Lazce, Podvihov, Zlatníky, Milostovice, Vlastovičky a Vávrovce. Tabulka (Tab. 3.1) znázorňuje členění SMO, kde je pro jednotlivá katastrální území a městské části Opavy uvedena rozloha v km² a počet obyvatel.

Tab. 3.1 Rozloha a počet obyvatel SMO k 31. 12. 2017

Členění SMO	Rozloha v km ²	Počet obyvatel
Opava – Město	0,45	50 273
Opava – Předměstí	10,16	
Opava – Jaktař	5,8	
Opava – Kateřinky	14,49	
Opava – Kylešovice	10,98	
Komárov	7,69	1 349
Malé Hoštice	5,55	1 763
Milostovice	5,15	307
Podvihov	6,84	564
Suché Lazce	4,48	1 033
Vávrovice (Držkovice, Palhanec)	8,35	1 013
Vlaštovičky	2,56	365
Zlatníky	4,50	352

Zdroj: ČSÚ. *Registr sčítacích obvodů a budov*, [online]. Vlastní zpracování.

SMO vykonává SS v přenesené působnosti ve svém SO. MÚ Opava je realizován Magistrátem SMO, konkrétně Oddělením matriky, které je součástí Odboru vnitřních věcí. Oddělení matriky se nachází na Krnovské ulici 71 budova B ve třetím patře, v areálu bývalých Žižkovských kasáren. Úkoly MÚ Opava vykonává šest zaměstnanců.

Pro vyřízení matričních úkonů v Opavě jsou vymezeny úřední hodiny v následujícím rozsahu:

- pondělí 8:00 – 17:00 hod.;
- úterý –
- středa 8:00 – 17:00 hod.;
- čtvrtek 8:00 – 14:00 hod.;
- pátek 8:00 – 14:00 hod.;

3.1 Přenesená působnost matričního úřadu statutárního města Opavy

MÚ Opava vykonává v rámci přenesené působnosti činnosti, které jsou výkonem SS a jsou uvedeny dále v textu. Pro vyřízení matričních událostí mohou občané SO Opava zaslat na MÚ Opava formulář nebo volně napsanou žádost poštou nebo se dostavit osobně a žádost vypsát na místě. Formuláře a žádosti zatím není možné stáhnout z webových stránek MMO, tato varianta se zatím připravuje. Spolu s matričními událostmi je spojeno vybírání správních poplatků dle zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, v platném znění (dále jen zákon o správních poplatcích).

3.1.1 Matrika narození

MÚ Opava vystavuje rodné listy pro děti, které se narodily ve zdravotnickém zařízení nebo na jiném místě v SO Opava. MÚ Opava rozesílá na všechny opavské gynekologické poradny formulář „Prohlášení k narození dítěte“. Ten nastávající maminka vyplní a spolu s těhotenským průkazem, platným průkazem totožnosti – občanský průkaz (dále jen OP), cestovní doklad (dále jen CD) nebo průkazem povolení k pobytu předloží v porodnici. Po narození dítěte doručí zdravotnické zařízení doklady spolu s hlášením o narození dítěte na MÚ Opava. Zaměstnanec MÚ Opava po obdržení hlášení o narození dítěte zapíše událost do knihy narození. Následně v termínu do 30 dnů vystaví rodný list dítěte (dále jen RL) a zašle jej na doručenkou na adresu, která byla uvedena na formuláři. RL si také může vyzvednout jeden z rodičů na MÚ Opava po předložení platného průkazu totožnosti. (SMO, *Narození dítěte*, online)

Provdané ženy vezmou do porodnice také kopii OL, a to i v případě, že biologický otec není manželem matky dítěte nebo od data o nabytí právní moci rozsudku o rozvodu neuběhlo 300 dní.

Matka, které se narodilo dítě mimo manželství a bylo k němu určeno otcovství, předloží navíc souhlasné prohlášení rodičů o určení otcovství.

Zapíše-li svobodná matka otce svého dítěte do formuláře „Prohlášení k narození dítěte“, a současně nebylo provedeno určení otcovství na matrice, nebude otec do RL dítěte zapsán a dítě bude mít matčino příjmení do doby, než rodiče sepiší na matrice nebo před okresním soudem „Zápis o určení otcovství“.

Matka dítěte, které se narodilo dítě mimo manželství a jehož otec „není znám“, předloží navíc pravomocný rozsudek o rozvodu manželství s vyznačením nabytí právní moci, je-li matka rozvedená, úmrtní list (dále jen ÚL) manžela, je-li matka dítěte ovdovělá. Pokud je doba od rozvodu kratší než 300 dnů, předloží také OL ze svého zaniklého manželství, protože dle občanského zákoníku musí být jako otec dítěte zapsán bývalý manžel. Následně je možné podat návrh na popření otcovství na okresním soudě podle místa trvalého pobytu matky. Po provedeném řízení o popření otcovství u okresního soudu se oba rodiče dostaví k sepsání „Zápisu o určení otcovství“.

Zákonný zástupce po obdržení RL musí přihlásit novorozence ke zdravotnímu pojištění. Musí tak učinit do osmi dnů ode dne narození dítěte u zdravotní pojišťovny, u které je v době porodu pojištěna matka dítěte.

Vystavení prvopisu RL je zdarma. Pro žadatele, který ztratil RL a narodil se ve SO Opava, vydá MÚ Opava druhopis RL, na počkání a za poplatek 100,00 Kč.

Pod matriku narození spadá také událost **určení otcovství**, kterou MÚ Opava řeší a zapisuje do matriční knihy narození. Určení otcovství se provádí před narozením dítěte v případě, že rodiče nejsou oddáni a otec dítěte chce určit otcovství na matrice. V tomto případě se oba rodiče dostaví před narozením dítěte na MÚ Opava, kde předloží OP a RL obou rodičů, cizinec předloží RL přeložený do českého jazyka soudním tlumočnickem a opatřený příslušnými ověřenými, pravomocný rozsudek o rozvodu manželství, je-li budoucí matka rozvedená, ÚL manžela, je-li budoucí matka ovdovělá a těhotenský průkaz. Při určení rodičovství cizincem, který neovládá český jazyk, je povinná přítomnost tlumočníka, jmenovaného ministrem spravedlnosti nebo předsedou krajského soudu. Seznam tlumočnicků je k dispozici na adrese www.justice.cz. Následně je s rodiči sepsán „Zápis o určení otcovství“, který není zpoplatněn. Součástí tohoto „Zápisu“ je dohoda o příjmení dítěte. K prohlášení otcovství nemusí dojít pouze před narozením dítěte, ale i po jeho narození. Pokud je matka nezletilá, provádí určení otcovství pouze okresní soud po narození dítěte. V případě nezletilosti jednoho z rodičů je problematika otcovství dítěte řešena Okresním soudem v Opavě.

Nedohodnou-li se rodiče na jméno dítěte, MÚ o tom učiní oznámení, které zašle soudu, a ten následně jméno dítěti určí.

Do matriční knihy narození se také zapisují přidělená rodná čísla novorozenců a sňatek rodiče, pokud vznikl až po narození dítěte.

Další událostí zapisovanou do matriční knihy narození je **prohlášení o volbě druhého jména**. Pokud chce někdo užívat dvě jména, může si druhé jméno zvolit. Prohlášení se provádí před MÚ Opava pro osoby, které mají trvalý pobyt ve SO Opava, nebo před MÚ, v jehož knize narození je jméno zapsáno. Prohlášení o volbě druhého jména lze učinit pouze jednou a nelze je vzít zpět. K prohlášení je třeba doložit: RL osoby, jejíž jména se prohlášení týká, souhlas nezletilého staršího 15 let s prohlášením o volbě jména, platný průkaz totožnosti (OP, CD ČR, průkaz o povolení k pobytu).

3.1.2 Matrika manželství

Sňatek je uzavírán formou obřadu. Ten je veřejný, slavnostní a je učiněn v přítomnosti dvou svědků. Uzavírá se svobodným a úplným souhlasným prohlášením muže a ženy, tedy snoubenců, kteří spolu chtějí žít ve svazku manželství. Při obřadu snoubenci uvádějí, že jim

nejsou známy překážky, bránící jim uzavřít manželství, že navzájem znají svůj zdravotní stav a že zvážili uspořádání budoucích majetkových poměrů, svého bydlení a hmotné zajištění po uzavření manželství. Manželství lze uzavřít dvěma formami, formou občanského sňatku nebo formou církevního sňatku. Oba sňatky jsou dle platné právní úpravy postaveny na stejnou úroveň. Pokud se uzavře občanský sňatek, nemůže být uzavřen církevní sňatek. Toto platí také naopak, pokud byl uzavřen církevní sňatek, nemůže být následně uzavřen občanský sňatek.

Na území SO Opava je možné uzavřít **církevní sňatek** na farním úřadě nebo kostele v obcích Brumovice, Hněvošice, Chlebičov, Neplachovice, Nové Sedlice, Oldřišov, Opava, Slavkov, Služovice a Štáblovice. Sňatek se uzavírá před orgánem státem registrované církve nebo náboženské společnosti, před osobou pověřenou danou církví. Pokud má být manželství uzavřeno v SO Opava, musí si snoubenci před uzavřením manželství obstarat vydání „Osvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství“, které získají na MÚ Opava. Toto osvědčení má platnost šest měsíců ode dne vydání a je bezplatné. Bez tohoto osvědčení nemůže být církevní sňatek uzavřen. Doklady, které se předkládají k žádosti o vydání osvědčení, jsou stejné jako při uzavření manželství občanskou formou.

Po uzavření církevního manželství ve SO Opava, zašle orgán státem registrované církve nebo náboženské společnosti do tří pracovních dnů „Protokol o uzavření manželství“ na MÚ Opava. Na základě tohoto „Protokolu“ provede MÚ Opava zápis manželství do knihy manželství a manželům vydá OL, který si mohou vyzvednout nejdříve devátý den po svatbě na MÚ Opava.

Rozhodnou-li se snoubenci uzavřít **sňatek v cizině** a mají-li trvalý pobyt v rámci SO Opava, musí si taktéž na MÚ Opava vyřídít „Vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství“, které je zpoplatněno částkou 500,00 Kč. Platnost „Vysvědčení“ je šest měsíců ode dne vydání a k jeho vystavení je nutné předložit: doklad totožnosti (OP nebo CD), RL, výpis z evidence obyvatel o místu trvalého pobytu a o osobním stavu (lze prokázat OP), doklad o zániku předchozího manželství nebo registrovaného partnerství. O dalších podrobnostech ve věci vydání „Vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství“ je lepší se informovat na MÚ Opava.

Při **občanském sňatku** je oprávněnou osobou k vyřizování náležitostí pro uzavření manželství kterýkoli z budoucích manželů. Snoubenci se obrátí na MÚ Opava, pokud místo, které si vybrali k uzavření manželství, spadá do SO Opava. Na MÚ Opava si domluví termín

a místo pro uzavření manželství. Předběžnou rezervaci termínu lze domluvit i telefonicky nebo e-mailem. Termíny pro následující kalendářní rok je možné rezervovat až první pondělí v měsíci září. Snoubenci by měli minimálně jeden měsíc před uzavřením manželství, s ohledem na případnou obsazenost zvoleného termínu svatby, předložit doklady na MÚ Opava, aby zaměstnanec matriky mohl zkontrolovat jejich platnost a správnost. Při osobní návštěvě na MÚ Opava obdrží snoubenci „Dotazník k uzavření manželství“ a podrobné informace vztahující se k obřadu a zároveň uhradí všechny správní a provozní poplatky, které se počítají.

K uzavření manželství je nutno předložit platný doklad totožnosti (OP nebo CD), originál RL, rozvedení dodají rozhodnutí soudu o rozvodu manželství s doložkou o nabytí právní moci, ovdovělí dodají ÚL zemřelého manžela nebo manželky. Mají-li snoubenci spolu dítě před uzavřením manželství, předloží jeho RL a jméno uvedou do „Dotazníku k uzavření manželství“.

Pokud snoubenci nemají trvalý pobyt na území ČR a hodlají v ČR uzavřít sňatek, musí uhradit správní poplatek ve výši 3 000,00 Kč. Má-li pouze jeden ze snoubenců trvalý pobyt na území ČR, hradí správní poplatek ve výši 2 000,00 Kč. Pokud snoubenec, popřípadě snoubenci nemluví nebo nerozumí česky, jsou neslyšící nebo němí, je nutná při prohlášení o uzavření manželství přítomnost **tlumočnicka** jmenovaného dle zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, v platném znění. Účast tlumočnicka si zajišťují snoubenci sami na vlastní náklady. Přítomnost tlumočnicka je povinná, bez jeho přítomnosti nelze prohlášení o uzavření manželství učinit. Seznam tlumočnicků je k dispozici na adrese www.justice.cz.

Osoby, které chtějí požádat o vstup do registrovaného partnerství v rámci Moravskoslezského kraje, si musí podat žádost u Úřadu městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz. Před podáním žádosti si každý musí zažádat o vystavení „Vysvědčení o právní způsobilosti ke vstupu do registrovaného partnerství“, dle svého trvalého pobytu. Toto „Vysvědčení“ má platnost šest měsíců a je zpoplatněno částkou 500,00 Kč. Osoby, které mají trvalý pobyt v SO Opava, žádají na MÚ Opava.

Ve SMO se manželství uzavírá před primátorem, náměstkem primátora nebo před pověřeným členem zastupitelstva SMO, který je členem komise pro občanské obřady. Komise se skládá z předsedy komise a osmi členů. Dále je manželství možné uzavřít před starostou nebo místostarostou obce, která spadá do SO Opava, viz Příloha č. 1.

Termíny pro obřady v Opavě, které stanovila rada SMO jsou:

- leden až květen, říjen až prosinec – dvě sudé soboty v měsíci,
- červen až září – všechny soboty.

O státních svátcích a v období od 23. – 31. prosince se ve SMO neoddává.

Snoubenci mohou požádat o povolení k uzavření manželství formou „Žádosti o povolení uzavření manželství na kterémkoli vhodném místě nebo mimo dobu stanovenou radou obce“. Za vydání tohoto povolení je stanoven správní poplatek ve výši 1 000,00 Kč dle zákona o správních poplatcích. K tomuto správnímu poplatku se přičítají provozní poplatky.

Úředně stanovené místo pro obřady v Opavě je Obřadní síň Městského domu kultury Petra Bezruče v Opavě (dále jen MDKPB), který sídlí na Nádražním okruhu 27. Pro obřad v MDKPB se platí provozní poplatek ve výši 800,00 Kč. Koná-li se obřad na jiném místě, než stanovila Rada města Opavy, je stanoven správní poplatek ve výši 2 000,00 Kč.

Vhodným místem k uzavření sňatku v Opavě je také kostel sv. Václava, který se nachází na Pekařské ulici. Jedná se o odsvěcený kostel, kde je možné uzavřít manželství občanskou formou. Dalším místem je Sál purkmistrů v Obecním domě. O oba tyto objekty se stará Opavská kulturní organizace. Na webových stránkách organizace jsou uvedeny podrobné informace a podmínky pronájmu.

V rámci MÚ Opava je spoustu krásných míst, kde lze uzavřít sňatek. Při obřadu musí být zachována důstojnost a obřadnost tak, jak je stanoveno v Občanském zákoníku. A proto je třeba vzít na zřetel případnou nepřízeň počasí a mít připravenou i tzv. „mokrou variantu“, protože v období letních měsíců se střídá velmi teplé počasí s větrným nebo deštivým. (SMO, *Uzavření manželství*, online)

Každý ze snoubenců musí mít při obřadu **svědka**, který se prokáže platným průkazem totožnosti (OP nebo CD) a při obřadu stvrdí svým podpisem platnost uzavřeného manželství.

V den obřadu je třeba, aby se snoubenci i svědkové dostavili na místo konání obřadu nejméně patnáct až dvacet minut před stanovenou hodinou konání obřadu. Před zahájením obřadu předloží snoubenci a svědkové platné OP ceremoniářce k ověření totožnosti. Další podrobnosti ohledně průběhu obřadu sdělí ceremoniářka před uzavřením manželství.

Do 30 dnů po uzavření manželství MÚ Opava vystaví a vydá novomanželům po předložení dokladu totožnosti OL nebo jej zašle poštou do vlastních rukou.

Vydání prvopisu OL je zdarma. Za vydání druhopisu OL, který byl vystaven na MÚ v Opavě, se platí správní poplatek ve výši 100,00 Kč.

V případě, že novomanželům byl při obřadu znehodnocen doklad totožnosti (ustřižen levý horní roh) z důvodu změny osobního stavu, popřípadě změny příjmení, musí si dle zákona č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, v platném znění (dále jen zákon o občanských průkazech) po obdržení OL požádat do patnácti dnů o vydání nového občanského průkazu. V tomto případě je třeba k žádosti o nový OP doložit původní OP, potvrzení o změně údajů zapisovaných do občanského průkazu, které snoubenci obdrží po obřadu v zalepené obálce od matrikářky, a OL.

S matrikou manželství souvisí další události, které se také zapisují do matriční knihy manželství. Jednou z nich je **změna jména a příjmení**. Jméno nebo příjmení lze změnit u FO pouze na základě její žádosti nebo žádosti jejích zákonných zástupců. Žádost může podat občan ČR nebo zákonní zástupci nezletilého občana ČR a FO, která není občanem ČR a má povolen trvalý pobyt na území ČR. Změna příjmení se povoluje zejména pro vážný důvod, jde-li o příjmení hanlivé nebo směšné, v tomto případě se platí správní poplatek ve výši 100,00 Kč. V ostatních případech se platí správní poplatek 1 000,00 Kč. Poplatek musí být uhrazen v hotovosti při podání žádosti, nejpozději před vydáním rozhodnutí o povolení změny jména.

Změna jména není akceptovatelná, pokud FO mužského pohlaví žádá o změnu na ženské jméno, žadatel žádá o jméno zkomolené, zdobné nebo domácké, jméno, které má žijící sourozenec společných rodičů. Mají-li zaměstnanci MÚ Opava pochybnosti o správné pravopisné podobě jména, musí žadatel předložit doklad vydaný znalcem.

Pro nezletilého se změna jména nebo příjmení nepovolí, pokud by byla změna jména v rozporu s potřebami a zájmy nezletilého.

Při změně jména a příjmení se podává písemná „Žádost o změnu jména nebo příjmení“ na MÚ Opava. Podávají ji občané s trvalým pobytem v SO Opava. Není-li u žadatele či nezletilého dítěte znám poslední trvalý pobyt v ČR, rozhoduje o změně jména nebo příjmení Úřad městské části Praha 1.

K „Žádosti o změnu jména nebo příjmení“ je třeba dále doložit RL žadatele nebo RL nezletilého dítěte, průkaz totožnosti, doklad o místu trvalého pobytu na území ČR (OP nebo průkaz o povolení k pobytu), doklad o státním občanství (OP nebo CD), za trvání manželství souhlas manžela nebo manželky, u nezletilého souhlas druhého rodiče podepsaný před MÚ, který vede řízení, nebo pravomocné rozhodnutí soudu nahrazující tento souhlas, souhlas FO starší 15 let, jde-li o změnu jejího jména, popř. jmen, nebo příjmení, OL, pokud žadatel

uzavřel manželství, doklad o registrovaném partnerství, vstoupil-li žadatel do registrovaného partnerství, doklad o zániku předchozího manželství nebo registrovaného partnerství, tedy pravomocný rozsudek o rozvodu, pravomocné rozhodnutí o zrušení partnerství, ÚL manžela či manželky.

U zvlášť složitých případů se vydává rozhodnutí do 60 dnů. Pokud nelze rozhodnout ani v této lhůtě, může být lhůta přiměřeně prodloužena odvolacím orgánem.

Po nabytí právní moci rozhodnutí o změně jména, popř. jmen, nebo příjmení si musí žadatel požádat na základě nově vydaného matričního dokladu o vydání nového OP, CD, průkazu o povolení k pobytu, průkazu žadatele o udělení azylu, průkazu o povolení k pobytu azylanta.

V případě zamítnutí žádosti o povolení změny jména nebo příjmení může žadatel podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho doručení prostřednictvím úřadu, který rozhodnutí vydal.

Další událostí je **změna příjmení po rozvodu manželství**. O tuto událost může na MÚ Opava požádat do šesti měsíců po rozvodu manželství, od nabytí právní moci rozsudku soudu o rozvodu manželství, rozvedená osoba, která při uzavření manželství přijala příjmení druhého z manželů nebo rozvedená osoba, která spolu s příjmením společným na druhém místě uváděla příjmení předchozí. K této události je třeba vyplnit formulář „Oznámení o přijetí dřívějšího příjmení po rozvodu“ a lze jej podat na MÚ Opava nebo na kterémkoliv jiném MÚ.

Pro provedení této události musí rozvedený manžel předložit písemné oznámení o přijetí dřívějšího příjmení, platný průkaz totožnosti, OL a doklad o rozvodu manželství s údajem o nabytí právní moci. Pro tuto události nejsou stanoveny správní ani jiné poplatky.

Zmešká-li rozvedený manžel uvedenou šestiměsíční lhůtu po právní moci rozhodnutí o rozvodu, může požádat příslušný MÚ o povolení změny příjmení. V tomto případě je stanoven správní poplatek 100,00 Kč. Dle rozhodnutí je manžel, který přijal dřívější příjmení, povinen užívat dané příjmení ode dne, kdy bylo vydáno potvrzení o změně skutečnosti MÚ, který oznámení přijal.

S událostí změny příjmení po rozvodu manželství si musí rozvedený manžel požádat o vydání nového OP, CD, popřípadě jiných dokladů.

Bylo-li rozhodnutím zamítnuto „Oznámení o přijetí zpět svého dřívějšího příjmení po rozvodu“ nebo upuštění od společného příjmení, může rozvedený manžel podat odvolání do

15 dnů ode dne jeho doručení. Odvolání lze podat odvolacímu orgánu prostřednictvím MÚ, který rozhodnutí vydal.

Ženské příjmení je tvořeno v souladu s pravidly české mluvnice. Může však nastat i výjimka. Je-li žena, která hodlá uzavřít manželství, cizinka, občanka, která má nebo bude mít trvalý pobyt v cizině, občanka, jejíž manžel je cizinec, nebo občanka, která je jiné než české národnosti, může si požádat o **zápis ženského příjmení v mužském tvaru**. Na základě této žádosti se při zápisu uzavření manželství uvede do matriční knihy příjmení v mužském tvaru, které bude žena po uzavření manželství užívat.

3.1.3 Matrika úmrtí

Prvopis ÚL se vystavuje na základě „Listu o prohlídce zemřelého“. Ten zasílá MÚ Opava lékařské zařízení nebo pohřební služba spolu s osobními doklady zemřelého, který zemřel ve SO Opava. Prvopis ÚL vystaví MÚ Opava a zasílá osobě vypravující pohřeb – vypraviteli pohřbu poštou do vlastních rukou. Vypravitelem může být manžel, manželka, rodiče, děti, vnuci, pravnuci, sourozenci, popřípadě jiná FO, která žila se zemřelým v době jeho smrti ve společné domácnosti nebo prokáže právní zájem. ÚL je možné také vyzvednout osobně oprávněnou osobou po předložení platného průkazu totožnosti. Zápis úmrtí musí MÚ Opava provést do matriční knihy úmrtí nejpozději do 30 dnů od obdržení podkladů. (SMO, *Úmrtí*, online)

Pokud občan ČR s trvalým pobytem ve SO Opava zemře v cizině, vydává matriční doklad „zvláštní matrika“ Úřadu městské části Brno-střed na základě žádosti o zápis úmrtí do „zvláštní matriky“, která se podává na MÚ Opava.

Pozůstalí se mohou s dotazy a žádostmi ohledně vdovského, vdoveckého a sirotčího důchodu obracet na Okresní správu sociálního zabezpečení v Opavě.

U pozůstalého manžela nebo manželky dochází ke změně rodinného stavu. Z toho plyne povinnost dle zákona o občanských průkazech požádat do 15 pracovních dnů po obdržení ÚL o vydání nového OP. V případě, že pozůstalý manžel nebo manželka vlastní OP, ve kterém není uveden rodinný stav, nový OP si vyřizovat nemusí.

Vydání prvopisu ÚL je bezplatné. V případě ztráty ÚL občanem, který zemřel v obci spadající do SO Opava, vydává na žádost MÚ Opava druhopis. Ten je zpoplatněn správním poplatkem 100,00 Kč.

3.1.4 Ostatní matriční činnost

K dalším činnostem MÚ Opava řadíme zápisy narození, uzavření manželství a úmrtí v matričním obvodu do AISEO (agendový informační systém evidence obyvatel), vydání vícejazyčného formuláře k matričním dokladům dle Nařízení Rady Evropy. MÚ Opava také předává po uplynutí zákonem stanovené doby matriční knihy k archivaci příslušnému státnímu oblastnímu archivu. Pro matriční úřady ve SO Opava aktualizuje MÚ Opava sbírky listin, zajišťuje přípravu a zkoušky podle zákona o ověřování, nejméně 1 x ročně provádí kontroly vedení matričních knih a sbírek listin, vede evidenci podpisových vzorů a vzorů otisků úředních razítek matrikářů MÚ.

Další událostí je **vydání druhopisu RL, OL a ÚL**, který byl vystaven ve SO MÚ Opava. Může si o něj požádat FO, o jejíž matriční doklad jde, členové rodiny nebo zplnomocnění zástupci. Žadatel se může obrátit na MÚ Opava osobně nebo písemně formou vyplněné „Žádosti o vydání druhopisu matričního dokladu“. K žádosti je třeba dále předložit doklad totožnosti, popř. veřejnou listinu (např. RL, OL) nebo listinu, ze které bude možné dovodit, že zápis narození, uzavření manželství nebo úmrtí se týká členů jeho rodiny nebo jeho sourozenců, nebo kterým prokáže, že je to nezbytné pro uplatnění jeho práv před orgány státu nebo před orgány územních samosprávných celků. Pokud žádost vyřizuje zplnomocněný zástupce, je nutné doložení ověřené plné moci.

V případě, že se jedná o matriční událost státního občana ČR žijícího v cizině, musí se žadatel obrátit na Úřad městské části Brno-střed – „zvláštní matriku“.

Druhopis ÚL vydá MÚ Opava FO, která prokáže právní zájem na jeho vydání, která žila se zemřelým v době jeho smrti ve společné domácnosti nebo která byla vypravitelem jeho pohřbu.

Druhopis matričního dokladu se vydává vždy v českém jazyce. Za vydání stejnopisu (druhopisu) RL, OL nebo ÚL se platí správní poplatek 100,00 Kč, v hotovosti.

FO může také požádat o **vydání doslovného výpisu z matriční knihy** osobně nebo prostřednictvím zmocněnce. V tomto případě je třeba doložit plnou moc s úředně ověřeným podpisem FO, která žádá prostřednictvím zmocněnce. Doslovný výpis z matriční knihy vedené v jiném než českém jazyce, s výjimkou kopie matričního zápisu, se vydává vždy v českém jazyce. Za doslovný výpis z matričních knih formou fotokopie matričního zápisu se platí správní poplatek 15,00 Kč za první stránku a 5,00 Kč za každou další i započatou stránku.

Občané, tedy oprávněné osoby, mohou **nahlédnout do matriční knihy a do sbírky listin** a mohou se seznámit se všemi událostmi i dodatečnými záznamy a opravami, které jsou v matriční knize zapsány. MÚ Opava povolí nahlédnutí do matriční knihy narození, uzavření manželství, úmrtí nebo sbírky listin FO, které se zápis týká, nebo členům její rodiny, jejím sourozencům a zplnomocněným zástupcům těchto osob, FO, která prokáže, že je to nezbytné pro uplatnění jejích práv před orgány státu nebo před orgány územních samosprávných celků. V případě osvojení mohou nahlédnout do zápisu pouze osvojitelé a po dovršení 12 let i osvojenec. Oprávněná osoba může nahlédnout do matriční knihy a do sbírky listin pouze na takový matriční zápis FO, o jejíž matriční doklad jde, která se narodila, uzavřela manželství nebo zemřela v SO Opava. Jde-li o matriční událost státního občana ČR žijícího v cizině, musí se oprávněná osoba obrátit na Úřad městské části Brno-střed – „zvláštní matriku“. Tuto žádost není možné zaslat elektronickou poštou.

Nahlížení do matričních knih a činit z nich výpisy lze pouze za přítomnosti matrikáře. Chce-li žadatel nahlédnout do matriční knihy a sbírky listin, obrátí se osobně nebo písemně formou „Žádosti nahlédnutí do matriční knihy“ na MÚ Opava. Žadatel k žádosti dále předloží doklad, kterým prokáže svoji totožnost, popř. veřejnou listinu (např. RL, OL) nebo listinu, ze které bude možné dovodit, že zápis narození, uzavření manželství nebo úmrtí se týká členů jeho rodiny, nebo kterým prokáže, že je to nezbytné pro uplatnění jeho práv před orgány státu nebo před orgány územních samosprávných celků. Pokud žádost vyřizuje zplnomocněnec, je třeba doložit plnou moc s ověřeným podpisem žadatele. Správní poplatek pro nahlédnutí do matriční knihy nebo do sbírky listin je za každou matriční událost 20,00 Kč.

Samostatně za každý kalendářní rok vede MÚ Opava sbírku listin, podklady pro zápis do matriky, kterou předává začátkem následujícího kalendářního roku do úschovy Krajskému úřadu Moravskoslezského kraje sídlícímu na ulici 28 října 117 v Ostravě. Obce ve SO Opava vedou také sbírku listin a začátkem každého roku ji zasílají na MÚ Opava.

Pokud někdo potřebuje **vydat potvrzení z matriční knihy nebo ze sbírky listin**, zjistit zapsané údaje, např. hodinu narození, příčinu úmrtí apod., obrátí se s žádostí v aktuálním roce na MÚ, ve kterém SO k matriční události došlo, v ostatních případech na MÚ, pod který daná obec spadá. Potvrzení o událostech zapsaných v matriční knize a doslovný výpis z matriční knihy vedené v jiném než českém jazyce, s výjimkou kopie matričního zápisu, se vydává vždy v českém jazyce. Správní poplatek za vydání potvrzení z matriční knihy nebo ze sbírky listin činí 50,00 Kč a hradí se v hotovosti.

Všechny žádosti pro matriční události, které vznikly po roce 1950, je-li známo datum jejich události, jsou vyřízeny neprodleně. Žádost pro matriční událost do roku 1950 je vyřízena nejpozději do 30 dnů od podání žádosti.

MÚ Opava také provádí ověření shody opisu nebo kopie s listinou, **vidimaci** a ověřování pravosti podpisu, **legalizaci** dle zákona č. 21/2006 Sb., o ověřování shody opisu nebo kopie s listinou a o ověřování pravosti podpisu a o změně některých zákonů, v platném znění (zákon o ověřování). Vidimace znamená, že opis nebo kopie, tedy vidimovaná listina, se doslovně shoduje s předloženou listinou a legalizace znamená, že žadatel listinu před ověřující osobou vlastnoručně podepsal nebo podpis na listině uznal za vlastní. MÚ Opava legalizuje také matriční doklady, které jsou určené pro použití v cizině. Vidimace nebo legalizace nepotvrzuje správnost ani pravdivost údajů uvedených na listině ani soulad s právními předpisy, tedy ověřující osoba za obsah listin neodpovídá. Správní poplatek dle zákona o správních poplatcích hradí žadatel a je 30,00 Kč za jeden podpis a za každou ověřenou i započatou stránku.

Dále MÚ Opava provádí zprostředkovanou **identifikaci osoby** dle zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, v platném znění. Na základě žádosti FO nebo právnické osoby je vystaven elektronicky ověřený výstup ze systému Czech POINT. Slouží ke splnění povinnosti identifikovat stranu obchodu nebo transakce a je vydána na počkání. Žádat může FO, která předloží doklad totožnosti (OP, CD, povolení k pobytu), nebo právnická osoba, která předloží doklad potvrzující existenci právnické osoby (dle obchodního rejstříku), plnou moc v případě zmocněnce. Za provedení identifikace uhradí žadatel na místě správní poplatek 200,00 Kč.

Prostřednictvím MÚ Opava je možné požádat také o **Výpis z evidence rejstříku trestů**, který je prováděn v prostředí Czech POINT a podléhá zákonu č. 269/ 1994 Sb., o rejstříku trestů v platném znění (dále zákon o rejstříku trestů). Výpis z rejstříku osob se vydá žadateli po předložení platného dokladu totožnosti nebo osobě, která předloží úředně ověřenou plnou moc k danému úkonu. K výpisu není potřeba dopředu vyplňovat žádnou žádost. Ta se tiskne až při požádání o výpis a následně se dle zákona o rejstříku trestů archivuje. Správní poplatek dle zákona o správních poplatcích hradí žadatel ve výši 100,00Kč bez ohledu na počet stran.

3.2 Samostatná působnost matričního úřadu Magistrátu města Opavy

V rámci samostatné působnosti zajišťuje MÚ Opava slavnostní obřad „Vítání občánků“, který je určen těm nejmenším, a naopak, pro nejstarší občany Opavy, tzv. „Jubilanty“, zajišťuje

jubilejní obřady formou gratulací. Dále MÚ Opava v rámci samostatné působnosti vybírá provozní poplatky, které byly schváleny radou města. Jedná se o poplatek ve výši 800,00 Kč pro svatby konané v obřadní síni MDKPB a provozní poplatek pro svatby konané mimo místo stanovené Radou města Opavy, který je vybírán ve výši 2 000,00 Kč. Z provozních poplatků je hrazena výzdoba v obřadní síni, přípitek u obřadu, koupě znaku, složky pro oddávající, matrikářky a ceremoniářky.

Vítání občánků je slavnostní obřad pro narozená miminka, který zajišťuje MÚ Opava již několik let. Od roku 2018 je tento obřad organizován v sobotu dopoledne v časech 9,30 a 10,15 hodin a je možné na něj přihlásit děti do 1 roku věku s trvalým pobytem v Opavě a městských částech. Ročně přivítá město Opava 350 až 400 narozených miminek.

Přihláška k „Vítání občánků“ je ke stažení na stránkách města (www.opava-city.cz) nebo je možné si ji vyzvednout na podatelně v budově Hlásky na Horním náměstí 69, případně na MÚ Opava na Krnovské 71, v budově B ve třetím patře. Vyplněné přihlášky je možné také odevzdat na stejných místech, kde se vyzvedávají přihlášky. (SMO, *Změna systému vítání narozených občánků*, online)

Pro nejstarší občany obvodu Opava zajišťuje MÚ Opava **jubilejní obřady**. Jedná se o gratulace pro občany města Opavy. Městské části Opavy si tuto záležitost řeší samy. Osobám, které dovršily 70 let a po každých dalších pěti letech zasílají matrikářky poštou blahopřání. Od 90 let chodí blahopřát osobně spolu s tzv. „aktivisty“, což jsou dobrovolníci z řad občanů. Ročně proběhne kolem 400 gratulací.

3.3 Shrnutí územní a věcné působnosti matričního úřadu statutárního města Opava

V rámci **územní působnosti** vykonává MÚ Opava matriční činnost a vede matriční knihy pro město Opavu, které je členěno na pět katastrálních území a osm městských částí, viz tabulka (Tab. 3.1), a 17 obcí, které jsou uvedeny v Příloze č. 1.

Věcná působnost MÚ Opava je zajišťována vedoucí matričního úřadu a 5 zaměstnanci. Tito zaměstnanci musí mít vykonanou zkoušku odborné způsobilosti při správě matrik a státního občanství dle vyhlášky č. 512/2002 Sb., o zvláštní odborné způsobilosti úředníků územních samosprávných celků, v platném znění. Vedoucí matričního úřadu spolu s jedním zaměstnancem má na starosti matriku manželství, dva zaměstnanci obstarávají matriku narození a zbylí dva zaměstnanci se starají o matriku úmrtí. Zaměstnanci MÚ Opava

jsou zařazeni do deváté platové třídy a vedoucí do desáté platové třídy dle zákona 341/2017 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, v platném znění. Stupně jsou odlišné dle délky praxe. Všichni zaměstnanci se podílí na zajištění obřadů, které se konají dle požadavků snoubenců v soboty nebo i v pracovní dny. Činnosti, které provádějí zaměstnanci MÚ Opava můžeme rozdělit do tří kategorií dle důležitosti. Do **základní kategorie** začleňujeme vedení matričních knih a zapisování životních situací, kterými jsou narození, uzavření manželství a úmrtí, nahlížení do matričních knih. Do **zvláštní kategorie** zařazujeme všechny zápisy spojené s událostmi základní kategorie. Jedná se o přidělení rodného čísla novorozencům, změna jména a příjmení, změna příjmení po rozvodu manželství, potvrzení o údajích uvedených ve sbírce listin, prohlášení o volbě druhého jména, zápis ženského příjmení v mužském tvaru, vidimace a legalizace, identifikace osoby, zápis sňatku rodiče (matky) do rodné matriky dítěte, zápisy narození, uzavření manželství a úmrtí v matričním obvodu do AISEO (agendový informační systém evidence obyvatel), vydání vícejazyčného formuláře k matričním dokladům dle Nařízení Rady Evropy, ve SO Opava aktualizace sbírek listin matričních úřadů, příprava a zkoušky podle zákona o ověřování, kontroly vedení matričních knih a sbírek. K **doplňkové kategorii** se řadí výpis z rejstříku trestů, jubilejní obřady a Vítání občánek.

Tab. 3.2 Přehled správních poplatků vybíraných MÚ SMO

Správní poplatek	v Kč
Vydání stejnopisu (druhopisu) RL, OL, ÚL	100,00
Uzavření manželství osob, které nemají trvalý pobyt na území ČR	3 000,00
Uzavření manželství, kdy pouze jeden snoubenec má trvalý pobyt na území ČR	2 000,00
Vydání povolení uzavřít manželství mimo stanovenou dobu nebo mimo úředně určenou místnost	1 000,00
Vydání vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství	500,00
Nahlédnutí do matriční knihy nebo sbírky listin (za každou matriční událost)	20,00
Vydání doslovného výpisu z matriční knihy	15,00 první stránka
	5,00 každá další i započatá stránka
Změna příjmení hanlivého, výstředního, směšného, zkomoleného, cizojazyčného nebo na dřívější příjmení	100,00
Změna jména nebo příjmení v ostatních případech	1 000,00
Vydání potvrzení z matriční knihy nebo ze sbírky listin	50,00
Provedení identifikace a sepsání veřejné listiny o identifikaci	200,00
Ověření stejnopisu, opisu, kopie – vidimace (za každou i započatou stránku)	30,00
Ověření podpisu – legalizace (za každý podpis)	30,00
Výpis z rejstříku trestů	100,00

Zdroj: Zákon č. 634/2004 Sb. o správních poplatcích. Vlastní zpracování

Tabulka (Tab. 3.2) znázorňuje výčet všech správních poplatků, které vybírají zaměstnanci MÚ Opava v rámci přenesené působnosti za matriční události dle zákona o správních poplatcích a jeho Položek 2, .3, 4, 5, 10, 11 a 12.

Tab. 3.3 Přehled provozních poplatků vybíraných MÚ SMO

Provozní poplatek	v Kč
Provozní poplatek (pouze u svateb konaných v obřadní síni MDKPB)	800,00
Provozní poplatek (pro svatby konané mimo místo stanovené Radou města Opavy)	2 000,00

Zdroj: SMO. *Uzavření manželství*, [online]. Vlastní zpracování.

MÚ Opava vybírá i provozní poplatky, které byly schváleny radou a spadají do samostatné působnosti. Jejich přehled je uveden v tabulce (Tab. 3.3).

Tab. 3.4 Správní a provozní poplatky MÚ SMO

ROK	Provozní poplatky za matriční činnost v Kč	Správní poplatky za matriční činnost v Kč	S právní poplatky za výpis z rejstříku trestů v Kč	Celkem v Kč
2013	61 952,00	273 400,00	64 500,00	337 900,00
2014	44 528,00	296 295,00	55 500,00	351 795,00
2015	134 252,00	329 765,00	41 600,00	371 365,00
2016	298 800,00	313 590,00	39 700,00	353 290,00
2017	319 200,00	324 740,00	31 820,00	356 560,00

Zdroj: Data MÚ SMO. Vlastní zpracování

V tabulce (Tab. 3.4) jsou uvedeny vybrané správní a provozní poplatky ve sledovaném období. Výše provozních i správních poplatků za matriční události vzrůstá. V roce 2017 oproti roku 2013 vzrostly provozní poplatky za matriční události o 257 248,00 Kč a správní poplatky za matriční události o 51 340,00 Kč. Naopak správní poplatky za výpis z rejstříku trestů v roce 2017 klesly o 32 680,00 Kč oproti roku 2013. Pokles byl způsoben rozšířením pracoviště Czech POINT v rámci MMO.

4 ZHODNOCENÍ VÝKONNOSTI A FINANCOVÁNÍ MATRIČNÍHO ÚŘADU STATUTÁRNÍHO MĚSTA OPAVA

Zhodnocení výkonnosti MÚ za období 2013–2017 zahrnuje pouze úkony realizovány v rámci přenesené působnosti, a to v rozsahu prvozápisů základních matričních událostí – narození, úmrtí a manželství. Data o počtech provedených událostech a počtech zaměstnanců byla poskytnuta vedoucí Oddělení matriky MMO.

Z hlediska technické výkonnosti je zhodnocení MÚ zaměřeno na počty provedených matričních událostí – úkonů (prvozápisů) a počty zaměstnanců. Zhodnocení ekonomické výkonnosti se zaměřuje na příjmy z příspěvku na výkon MÚ Opava a správních poplatků, které představují hlavní zdroje financování MÚ. Součástí ekonomického zhodnocení je modelový případ, který komparuje skutečné příjmy z příspěvku na výkon MÚ Opava s alternativním způsobem financování na úkon.

V poslední části této kapitoly proběhne shrnutí, kde bude porovnáno ekonomické pojetí z příspěvku na matriční činnost a ekonomického pojetí pro modelový případ.

4.1 Výkonnost a financování matričního úřadu Opava

Pro hodnocení MÚ Opava jsou dvě stěžejní kritéria – výkonnost a financování. Prvním kritériem je technická výkonnost odrážející se v počtu zaměstnanců a jimi provedených matričních událostí, tedy úkonů – prvozápisů. Druhým kritériem je financování MÚ Opava. Tyto dvě kritéria na sobě nejsou závislá. Analýzou bude zjištěno, kolik prvozápisů provede jeden zaměstnanec během jednoho roku a v jaké výši je MÚ Opava financován.

4.1.1 Technická výkonnost

V kapitole 3.3 bylo uvedeno, že matriční činnost MÚ Opava vykonává šest zaměstnanců, včetně vedoucí oddělení.

Tab. 4.1 Provedené prvozápisy MÚ SMO v letech 2013–2017

Rok	Narození	Manželství	Úmrtí	Celkem	Počet úkonů na 1 zam. MÚ
2013	1 027	218	1 166	2411	401,8
2014	1 038	213	1 159	2410	401,7
2015	1 086	226	1 135	2447	407,8
2016	1 120	245	1 108	2473	412,2
2017	1 081	261	1 060	2402	400,3
$\bar{d}$	13,5	10,75	-26,5	-2,3	-0,4
$\bar{k}$	1,013	1,046	0,976	0,999	0,999

Zdroj: Data z MÚ SMO. Vlastní zpracování

V tabulce (Tab. 4.1) je ve sledovaném období v letech 2013–2017 uveden počet provedených prvozápisů jednotlivých úkonů a také jejich celkový počet. Prvozápis je první zápis zaznamenaný do matriční knihy narození, manželství nebo úmrtí. Poslední sloupec nám udává, kolik prvozápisů provedl v jednom roce jeden zaměstnanec. V posledních dvou řádcích je použit výpočet průměrného absolutního přírůstku ($\bar{d}$) dle vzorce (4.1), vyjadřující vzrůstající nebo klesající změnu hodnoty za sledované období a výpočet průměrného koeficientu růstu ($\bar{k}$) dle vzorce (4.2), jehož výsledkem je index, který se pohybuje nad nebo pod hranici jedné celé. Můžeme sledovat, že v uvedených letech počet prvozápisů u narození a manželství mírně vzrůstal, naopak počet úmrtí poklesl. Pomocí výpočtu průměrného absolutního přírůstku můžeme konstatovat, že celkový počet provedených prvozápisů ve sledovaném období klesl.

$$\text{Vzorec 1} \quad \bar{d} = \frac{y_n - y_1}{n - 1} \quad (4.1)$$

Ve vzorci (4.1) průměrný absolutní přírůstek, je dosazeno za y_n hodnota provedených prvozápisů v roce 2017, za y_1 hodnota prvozápisů v roce 2013 a za n je dosazen celkový počet sledovaných let, tedy pět let.

$$\text{Vzorec 2} \quad \bar{k} = \sqrt[n-1]{\frac{y_n}{y_1}} \quad (4.2)$$

Do vzorce (4.2) průměrného koeficientu růstu jsou za neznámé dosazovány stejné hodnoty jako ve vzorci (4.1).

Tab. 4.2 Provedení určení otcovství MÚ SMO v letech 2013–2017

Rok	2013	2014	2015	2016	2017
Určení otcovství	376	378	404	448	415

Zdroj: Data z MÚ SMO. Vlastní zpracování

Pro zajímavost je v tabulce (Tab. 4.2) znázorněn počet provedených událostí určení otcovství ve sledovaném období 2013–2017, které však nejsou považovány za prvozápisy, ale jsou dopisovány do matriční knihy narození a doplňují tak prvozápisy.

4.1.2 Ekonomická výkonnost

Jak už bylo jednou řečeno v kapitole 2.3.5, MÚ Opava je každoročně financován formou státního příspěvku na matriční působnost. Jeho výši stanovuje každý rok dle přílohy č. 8 zákona o státním rozpočtu MV ČR a zveřejňuje jej na svých webových stránkách.

Tab. 4.3 Příjmy MÚ Opava v letech 2013–2017

Rok	Příspěvek na matriční působnost	Správní poplatky z matriční činnosti	Celkem
2013	2 421 065,00 Kč	273 400,00 Kč	2 694 465,70 Kč
2014	2 417 106,00 Kč	296 295,00 Kč	2 713 401,00 Kč
2015	2 418 913,00 Kč	329 765,00 Kč	2 748 678,00 Kč
2016	2 416 668,99 Kč	313 590,00 Kč	2 730 258,99 Kč
2017	2 540 660,11 Kč	324 740,00 Kč	2 865 400,11 Kč
$\bar{d}$	29 898,6	12 835,00	42 733,6
$\bar{k}$	1,01	1,04	1,02

Zdroj: MVČR. Příspěvek na výkon státní správy, [online]. Data z MÚ SMO. Vlastní zpracování.

Tabulka (Tab. 4.2) znázorňuje, v jaké výši dostalo SMO příspěvek na matriční působnost za sledované období, jaká částka byla vybrána na správních poplatcích a v posledním sloupci je uveden součet zmíněných dvou hodnot v letech 2013–2017. Pro poslední dva řádky byl opět použit výpočet pro průměrný absolutní přírůstek a průměrný koeficient růstu. Dle průměrného koeficientu růstu můžeme konstatovat, že příspěvek na matriční působnost i správní poplatky z matriční činnosti za sledované období 2013–2017 vzrostly. MÚ Opava každým rokem vybírá stále více správních poplatků. V roce 2017 bylo vybráno o 51 340,00 Kč více než v roce 2013.

Tab. 4.4 Přehled příspěvku na matriční působnost a jeho podíl na prvozápisy a na zaměstnance

Rok	Příspěvek na matriční působnost	Podíl příspěvku na prvozápisy	Podíl příspěvku na zaměstnance
2013	2 421 065,70 Kč	1 004,17	403 510,95
2014	2 417 106,00 Kč	1 002,95	402 851,00
2015	2 418 913,00 Kč	988,52	403 152,17
2016	2 416 668,99 Kč	977,22	402 778,17
2017	2 540 660,11 Kč	1 057,73	423 443,35

Zdroj: MVČR. *Příspěvek na výkon státní správy*, [online]. Vlastní zpracování.

V tabulce (Tab. 4.3) můžeme porovnat částku jednoho prvozápisu na příspěvku na matriční působnost a částku příspěvku pro jednoho zaměstnanec MÚ Opava v jednotlivých letech sledovaného období. V roce 2017 byla hodnota jednoho prvozápisu 1 057,73 Kč a příspěvek na jednoho zaměstnance činil 423 443,35 Kč.

4.1.3 Ekonomická výkonnost – modelový příklad

V roce 1950 vznikla nynější síť všech MÚ v ČR. Od tohoto roku se však značně změnil výkon jednotlivých MÚ. Důvodem je soustředění matričních událostí do větších měst, kde jsou porodnice, nemocnice a domovy pro seniory. (DVS, *Analýza matriční agendy*, online)

MV ČR pojalo myšlenku, zda je současný systém financování matričních úřadů spravedlivý. Proto se začalo v roce 2017 zabývat touto otázkou MV ČR a formou dotazníkového řešení se snažilo osvětlit agendu MÚ.

Odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy MV ČR zpracoval k datu 12. 4. 2018 analýzu výkonu matriční agendy, která se týkala období 2014–2016. Všechna uvedená data v analýze byla poskytnuta samotnými matričními úřady celé ČR (1229) a týkala se údajů agendy MÚ. Největší nepoměr mezi platbou, formou státního příspěvku na matriční činnost a provedených činností za jednotlivé roky, byla zjištěna u MÚ s počtem obyvatel 2 až 5 tisíc. Tyto MÚ se podílely necelými 7 % provedených prvozápisů a dostali 27 % podílu státního příspěvku na matriční činnost. Jedná se o nejvíce přeplácenou skupinu s agendou matrik. Naopak MÚ ve městech nad 30 000 obyvatel je prováděno 49 % výkonu matriční agendy a dostávají 18 % podílu státního příspěvku na matriční činnost. Dle uvedených ukazatelů lze konstatovat nejednotnost přerozdělování finančních prostředků. Z provedené analýzy byly doporučeny dva klíčové závěry. Prvním závěrem bylo zjištění, že působnost MÚ v ČR je celorepublikově a dlouhodobě přefinancována asi o 150 mil. Kč. Největší přefinancování se týká obcí, které mají počet obyvatel 2 až 5 tisíc. Z tohoto důvodu je navrhováno opustit současný model, který vychází z počtu obyvatel daného SO. Navrhovaná změna pro rozdělení státního příspěvku na matriční působnost by měla být

zavedena jaké úkonové financování za provedený prvozápis s různou sazbou dle druhu a náročnosti prvozápisu. Nejdůležitějšími událostmi matrik je tedy narození, manželství a úmrtí. Částka na prvozápis by měla pokrýt všechny náklady na ostatní události, které s prvozápisem souvisí, například vystavení druhopisu RL, OL, ÚL, určení otcovství, změna jména a příjmení a další. Pro prvozápis narození by byla předpokládaná částka 897,00 Kč, pro uzavření manželství a registrovaného partnerství 3 588,00 Kč a za prvozápis úmrtí 1 794,00 Kč. Matriky by tak měly být financovány dle skutečně odvedené práce. Pro zjištění příspěvku na daný rok bude vycházeno z dat ČSÚ předešlého roku. Ušetřených 150 mil. Kč by mělo být přesunuto na posílení ORP, agendu územního plánování, zavedenou od roku 2018 pro obce v celém SO. Ve druhém závěru bylo navrženo zrušení MÚ, které v letech 2014–2016 vykonaly průměrně méně než 20 prvozápisů za kalendářní rok. K tomuto závěru došlo MV ČR dle zpracovaných dat, kdy rozdíl jednoho prvozápisu byl udán u jednoho úřadu ve výši 113 000,00 Kč a u jiného pouhých 230,00 Kč. Tento stav již nebyl udržitelný a bylo rozhodnuto o zrušení asi 445 matričních úřadů. (MV ČR, *Změny ve výkonu matriční agendy*, online)

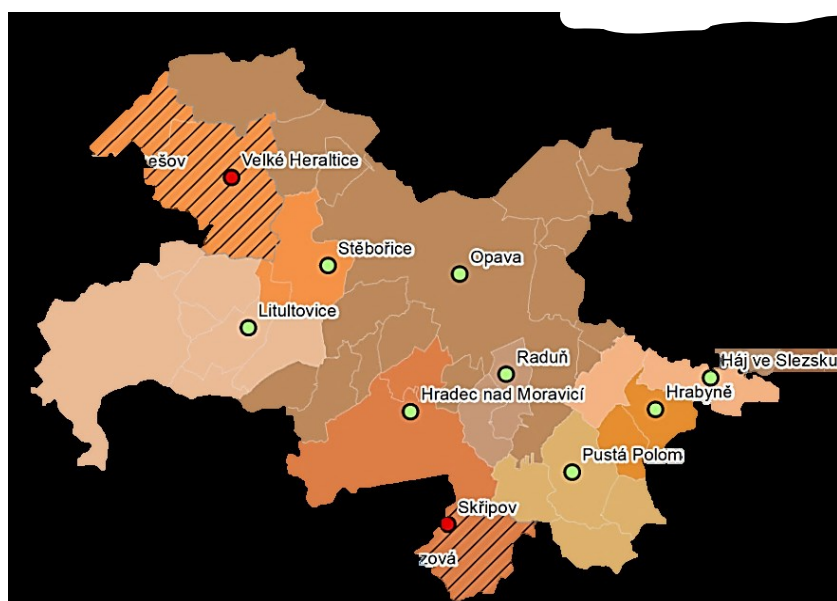
Informace o rušení MÚ s nízkým počtem prvozápisů zvedlo nevoli mezi starosty a proběhlo několik jednání mezi svazy obcí a MV ČR. Závěrem bylo prohlášení MV ČR, které rozhodlo, že matriky se rušit nebudou. Následně upravilo původní plán optimalizace matrik a zachovalo celou soustavu MÚ. Návrh na financování však zachoval stejný. Na samotné obci tedy zůstalo rozhodnutí, zda si MÚ ponechá a bude jej financovat z vlastních peněz.

4.2 Shrnutí

Financování MÚ je ve stávajícím stavu prováděno formou státního příspěvku na matriční činnost, která je každým rokem stanovena dle přílohy č. 8 zákona o státním rozpočtu.

Pro financování MÚ modelovým příkladem by byla stěžejní výše za jeden provedený prvozápis.

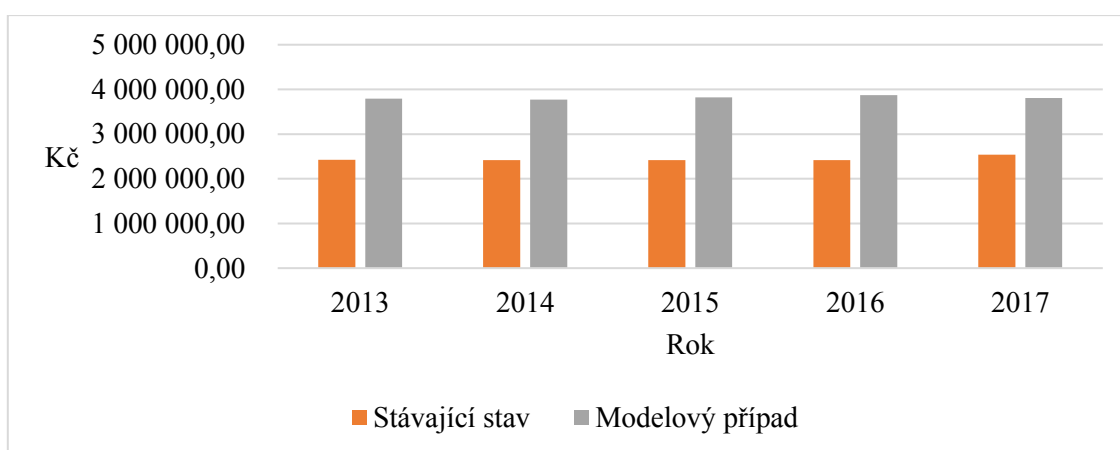
Obr. 4.1 Návrh úpravy soustavy MÚ ORP Opava

Zdroj: MV ČR. *Změny ve výkonu matriční agendy*, [online]. Vlastní zpracování

Na obrázku (Obr. 4.1) můžeme vidět, kterých obcí ORP Opava by se týkalo zrušení MÚ. Jsou znázorněny šrafováním spolu s červeným kolečkem a jednalo by se o obce Skřipov a Velké Heraltice. V případě zrušení MÚ zmíněných obcí by agenda matriky spadala pod jiný MÚ v rámci ORP a občané těchto obcí by museli jezdit za vyřízením matričních událostí na vzdálenější MÚ.

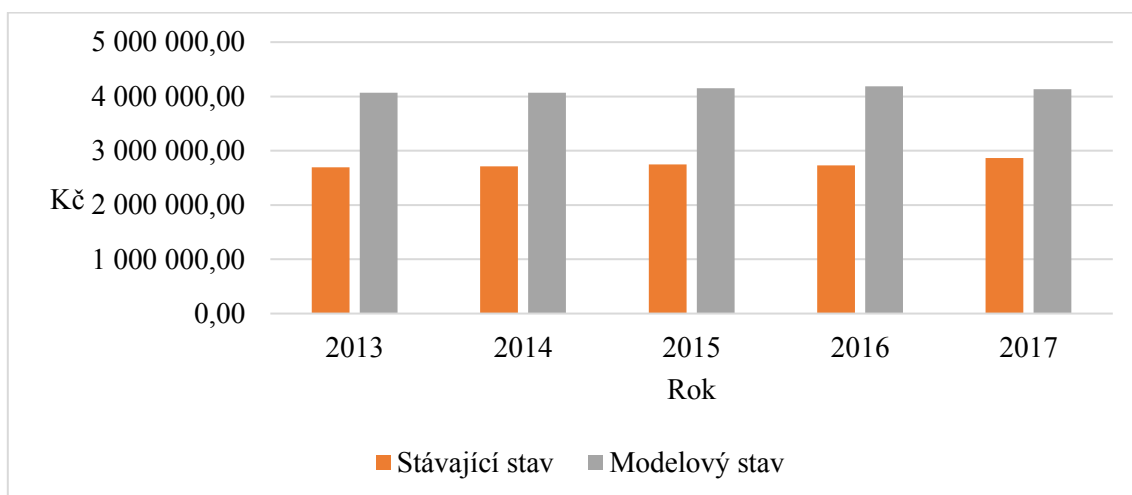
Obr. 4.2 Příspěvek na matriční působnost

Zdroj: MVČR. *Příspěvek na výkon státní správy*, [online], data z MÚ SMO. Vlastní zpracování

Dle obrázku (Obr. 4.2) můžeme porovnat v letech 2013–2017 výši státního příspěvku na matriční činnost a výši částky za provedené prvozápisy dle modelového případu.

Obr. 4.3 Příspěvek na matriční působnost a příjmy z matriční činnosti

Zdroj: MVČR. *Příspěvek na výkon státní správy*, [online], data z MÚ SMO. Vlastní zpracování

Obrázek (Obr. 4.3) znázorňuje v jednotlivých letech, v oranžových sloupcích, jaké byly celkové příjmy z matriční činnosti ve sledovaném období, skládající se ze státního příspěvku na matriční činnost a výší správních poplatků za matriční události v jednotlivých letech. Šedé sloupce uvádějí výši pro modelový stav, který se skládá ze součtu částek za jednotlivé prvozápisy a vybrané správní poplatky za matriční události.

Tab. 4.5 Průměrný absolutní přírůstek a koeficient růstu financování MÚ Opava

Průměrný	Stav	Příspěvek na matriční působnost	Správní poplatky	Celkem
$\bar{d}$	Stávající stav	29 898,6	12 835,0	42 733,6
$\bar{k}$		1,012	1,044	1,015
$\bar{d}$	Modelový stav	3 139,5	12 835,0	15 974,5
$\bar{k}$		1,0008	1,044	1,004

Zdroj: MVČR. *Příspěvek na výkon státní správy*, [online], data z MÚ SMO. Vlastní zpracování

Dle tabulky (Tab. 4.5) můžeme posoudit, jaký by byl průměrný absolutní přírůstek a průměrný koeficient růstu pro stávající stav a pro modelový stav financování MÚ Opava. Průměrný absolutní přírůstek by byl menší pro modelový stav celkového financování MÚ Opava, a to 15 974,5. V případě stávajícího stavu byl průměrný absolutní přírůstek 42 733,6.

K novému financování matričních úřadů mělo dojít od prvního ledna roku 2019. Ministr vnitra Jan Hamáček však ve svém prohlášení z 24. září 2018 uvedl, že reforma pro financování matrik není dostatečně připravena a musí se odložit. Velkou roli v tomto rozhodnutí sehrál fakt, že na provoz MÚ by některé úřady neměly dostatek finančních prostředků a tento stav byl pro pana ministra nepřijatelný. Spolu se zástupci měst a obcí chce

hledat a najít nejvhodnější způsob financování matrik a stanovení nového příspěvku na matriční činnost. MÚ jsou tak zatím stále financovány dle počtu obyvatel dané obce.

V současné době je financování matričních úřadů stále nedořešeno.

4 ZÁVĚR

Cílem této práce bylo zhodnotit výkonnost a financování matriky v podmínkách statutárního města Opava v období 2013–2017. Tento cíl byl sledován v jednotlivých kapitolách. Hlavní těžiště obsahu bakalářské práce je ve třetí, a hlavně ve čtvrté kapitole, kde na základě komparativní analýzy došlo ke zhodnocení technické a ekonomické výkonnosti matričního úřadu ve statutárním městě Opava za období 2013–2017.

Obec s rozšířenou působností Opava má celkem 41 obcí a devět matričních úřadů. Jedním z nich je matriční úřad Opava, pod který spadá 17 obcí a jsou jimi Brumovice, Hněvošice, Holasovice, Chlebičov, Chvalíkovice, Mikolajice, Neplachovice, Nove Sedlice, Oldřišov, Opava, Otice, Slavkov, Služovice, Štáblovice, Štítina, Uhlířov a Velké Hoštice. Matriční úřad Opava vykonává přenesenou působnost a je každoročně financován ze státního příspěvku na matriční činnost, který je vypočten dle přílohy č. 8 zákona o státním rozpočtu. Výši příspěvku pro jednotlivé matriční úřady zveřejňuje na svých webových stránkách Ministerstvo vnitra České republiky. Na matričním úřadu Opava je zaměstnáno šest zaměstnanců včetně vedoucích. Zaměstnanci vykonávají v rámci přenesené působnosti agendu matriky a další činnosti. Zapisují do matričních knih matriční události jako narození, manželství a úmrtí. Tyto události jsou řazeny k základní kategorii. Dalšími událostmi, jako je zápis o určení otcovství, prohlášení o volbě druhého jména, zápis ženského příjmení v mužském tvaru, vydání druhopisu rodného listu, oddacího listu nebo úmrtního listu a další jsou zařazeny do zvláštní kategorie. Poslední kategorií je doplňková, pod kterou spadají činnosti jako vydání výpisu z rejstříku trestů a identifikace osoby.

Financování a výkonnost matričního úřadu Opava bylo sledováno a následně zhodnoceno za období 2013–2017. Nejdříve byl porovnáván počet provedených prvozápisů. Následovalo porovnání výše státního příspěvku na matriční činnost a výše vybraných správních poplatků za matriční události – úkony (prvozápisy) stávajícím systémem. Analýza byla provedena také na modelovém příkladu. Jednalo se o výpočet částky za provedený prvozápis, kdy pro prvozápis narození byla stanovena předpokládaná částka 897,00 Kč, za uzavření manželství nebo registrovaného partnerství 3 588,00 Kč a za prvozápis úmrtí 1 794,00 Kč. Nakonec byla zhodnocena ekonomická výkonnost stávajícího stavu a ekonomická výkonnost pro modelový příklad.

Z provedené analýzy lze usoudit, že výkonnost matričního úřadu za sledované období mírně poklesla. Dle konkrétních dat pro financování stávajícím systémem a financování pro

modelový příklad by pro statutární město Opava bylo výhodnější financování modelovým příkladem.

Momentálně však zůstává financování matričních úřadů nedořešeno, protože ministr vnitra Jan Hamáček odložil reformu financování matrik, z důvodu nejasného financování matričních úřadů, které provedou minimální počet prvozápisů za jeden rok.

Změna ve financování matričních úřadů je určitě dle výsledku provedené analýzy žádoucí. Je zbytečné, pokud jsou financovány matriční úřady formou příspěvku na matriční působnost, které nejsou vytížené. Příspěvek na matriční činnost dle modelového příkladu by byl za skutečný počet provedených prvozápisů, tedy skutečně odvedené práce zaměstnanců matričního úřadu.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Odborná literatura:

- [1] BŘEŇ, Jan. *Základní charakteristika veřejné správy*. 2. aktualizované vydání. Praha: Institut pro veřejnou správu Praha, 2014. 104 s. ISBN 978-80-86976-29-7.
- [2] DENHARDT, R. B., J. V. DENHARDT and T. A. BLANC. *Public administration: an action orientation*. Boston: Wadsworth Cengage Learning, 2014. ISBN 978-1-285-43401-8.
- [3] HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní věda: teorie veřejné správy*. 4. aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2014. 242 s. ISBN 978-80-7478-561-0.
- [4] HENYCH, Václav. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. 349 s. ISBN 978-80-7380-525-8.
- [5] HORNÍK, Jan. *Územní samospráva přehledně a v příkladech*. 1. vydání. Praha: Institut pro veřejnou správu, 2016. 124 s. ISBN 978-80-86976-34-1.
- [6] KÁŇA, Pavel. *Základy veřejné správy*. Ostrava: Montex, 2014. 394 s. ISBN 978-80-7225-407-1.
- [7] NAHODIL, František a kol. *Veřejná správa a financování veřejného sektoru*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2014. 366 s. ISBN 978-80-7380-536-4.
- [8] POMAHAČ, Richard. *Základy teorie veřejné správy*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011. 267 s. ISBN 978-80-7380-330-8.
- [9] POMAHAČ, Richard a kol. *Veřejná správa*. 1 vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. 335 s. ISBN 978-80-7400-447-6.
- [10] PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů*. Praha: Grada Publishing, 2015. 280 s. ISBN 978-80-247-5608-0.
- [11] VEDRAL, Josef. *Obecné principy organizace a činnosti veřejné správy*. 2. vydání. Praha: Institut pro místní správu, 2010. 95 s. ISBN 80-86976-06-8.
- [12] VRABKOVÁ, Iveta. *Veřejná správa*. Ostrava: VŠB-TU, 2016. 130 s. ISBN 978-80-248-3988-2.

Zákony a jiné právní předpisy:

- [13] Vyhláška č. 207 ze dne 8. června 2001, kterou se provádí zákon č. 301/2000 Sb. o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů. In: Sbírka zákonů České republiky. 2001, částka 77, s. 4289-4296. Dostupné také z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=207/2001&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy. ISSN 1211-1244.

- [14] Vyhláška č. 300 ze dne 13. června 2006 kterou se provádí zákon č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů, a kterou se mění vyhláška č. 207/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 301/2000 Sb. o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů. In: Sbírka zákonů České republiky. 2006, částka 94, s. 3719-3722. Dostupné také z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=300/2006&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy. ISSN 1211-1244.
- [15] Vyhláška č. 388 ze dne 15. srpna 2002 o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností. In: Sbírka zákonů České republiky. 2002, částka 138, s. 7818-7883. Dostupné také z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=388/2002&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy. ISSN 1211-1244.
- [16] Vyhláška č. 512 ze dne 28. listopadu 2002 o zvláštní odborné způsobilosti úředníků územních samosprávných celků. In: Sbírka zákonů České republiky. 2002, částka, 177, s. 10094-10115. Dostupné také z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=512/2002&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy. ISSN 1211-1244.
- [17] Zákon č. 3 ze dne 27. listopadu 2002 o svobodě náboženského vyznání a náboženských společnostech a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech). In: Sbírka zákonů České republiky. 2002, částka 2, s. 83-94. Dostupné také z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=3/2002&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy. ISSN 1211-1244.
- [18] Zákon č. 21 ze dne 20. prosince 2005 o ověřování shody opisu nebo kopie s listinou a o ověřování pravosti podpisu a o změně některých zákonů (zákon o ověřování). In: Sbírka zákonů České republiky, 2005, částka 11, s. 234-240. Dostupné také z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=21/2006&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy. ISSN 1211-1244.
- [19] Zákon č. 36 ze dne 6. dubna 1967 o znalcích a tlumočnících. In: Sbírka zákonů České republiky. 1967, částka 14, s. 125-129. Dostupné také z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=36/1967&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy. ISSN 1211-1244.

- [20] Zákon č. 89 ze dne 3. února 2012 občanský zákoník. In: Sbírka zákonů České republiky. 2012, částka 33, s. 1026-1365. Dostupné také z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=89/2012&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy.
ISSN 1211-1244.
- [21] Zákon č. 91 ze dne 25. ledna 2012 o mezinárodním právu soukromém. In: Sbírka zákonů České republiky. 2012, částka 35, s. 1490-1515. Dostupné také z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=91/2012&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy.
ISSN 1211-1244.
- [22] Zákon č. 115 ze dne 26. ledna 2006 o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů. In: Sbírka zákonů České republiky. 2006, částka 38, s. 1362-1374. Dostupné také z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=115/2006&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy.
ISSN 1211-1244.
- [23] Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obední zřízení). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 38, s. 1738-1764. Dostupné také z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=129/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy.
ISSN 1211-1244.
- [24] Zákon č. 129 ze dne 12. dubna 2000 o krajích (krajské zřízení). In: Sbírka zákonů České republiky 2000, částka 38, s. 1765-1782. Dostupné také z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=129/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy.
ISSN 1211-1244.
- [25] Zákon č. 130 ze dne 13. dubna 2000 o hlavním městě Praze. In: Sbírka zákonů České republiky. 2000, částka 39, s. 1802-1834. Dostupné také z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=131/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy.
ISSN 1211-1244.
- [26] Zákon č. 253 ze dne 5. června 2008 o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. In: Sbírka zákonů České republiky. 2008, částka 80, s. 3686-3709. Dostupné také z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=253/2008&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy.
ISSN 1211-1244.
- [27] Zákon č. 269 ze dne 14. prosince 1994 o Rejstříku trestů. In: Sbírka zákonů České republiky. 1994, částka 80, s. 3067-3069. Dostupné také z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=269/1994&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy.

zakonu/SearchResult.aspx?q=269/1994&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy.
ISSN 1211-1244.

[28] Zákon č. 301 ze dne 2. srpna 2000 o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 85, s. 4107-4123. Dostupné také z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=301/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy.
ISSN 1211-1244.

[29] Zákon č. 314 ze dne 13. června 2002 o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2002, částka 114, s. 6630-6633. Dostupné také z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=314/2002&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy.
ISSN 1211-1244.

[30] Zákon č. 328 ze dne 30. listopadu 1999 o občanských průkazech. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1999, částka 107, s. 7450-7457. Dostupné také z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=328/1999&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy.
ISSN 1211-1244.

[31] Zákon č. 341 ze dne 25. září 2017 o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2017, částka 117, s. 3638-3652. Dostupné také z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=341/2017&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy.
ISSN 1211-1244.

[32] Zákon č. 457 ze dne 7. prosince 2016 o státním rozpočtu České republiky na rok 2017. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2016, částka 184, s. 7122-7188. Dostupné také z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=457/2016&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy.
ISSN 1211-1244.

[33] Zákon č. 634 ze dne 26. listopadu 2004 o správních poplatcích. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 215, s. 11415-11501. Dostupné také z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=634/2004&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy.
ISSN 1211-1244.

Elektronické dokumenty a ostatní:

- [34] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ČSÚ: *Registr sčítacích obvodů a budov* [online]. ČSÚ [cit. 13. 4. 2019]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/rso/registr_scitacich_obvodu
- [35] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ČSÚ: *SO ORP Opava* [online]. ČSÚ [cit. 14. 4. 2019]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/11288/17829678/8117adm16.png/a5225e8c-b363-4785-b7da-c0ffeb0ee0fb?version=1.1&t=1483085027433>
- [36] DENÍK VEŘEJNÉ SPRÁVY. DVS: *Analýza matriční agendy* [online]. [cit. 15. 4. 2019]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6757987&ht=anal%FDza+matri%E8n%ED+agendy>
- [37] MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. MV ČR: *Příspěvek na výkon státní správy 2013* [online]. MV ČR. [cit. 1. 4. 2019]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/prispevek-na-vykon-statni-spravy-2013.aspx>
- [38] MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. MV ČR: *Příspěvek na výkon státní správy 2014* [online]. MV ČR. [cit. 3. 4. 2019]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/prispevek-na-vykon-statni-spravy-2014.aspx>
- [39] MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. MV ČR: *Příspěvek na výkon státní správy 2015* [online]. MV ČR. [cit. 5. 4. 2019]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/prispevek-na-vykon-statni-spravy-pro-rok-2015.aspx>
- [40] MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. MV ČR: *Příspěvek na výkon státní správy 2016* [online]. MV ČR. [cit. 7. 4. 2019]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/prispevek-na-vykon-statni-spravy-prispevek-na-vykon-statni-spravy-pro-rok-2016.aspx>
- [41] MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. MV ČR: *Příspěvek na výkon státní správy 2017* [online]. MV ČR. [cit. 9. 4. 2019]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/prispevek-na-vykon-statni-spravy-pro-rok-2017.aspx>
- [42] MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. MV ČR: *Změny ve výkonu matriční agendy* [online]. MV ČR [cit. 4. 4. 2019]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/dostupnost-verejne-spravy.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>
- [43] MONITOR. *Druhový rozklikávací rozpočet pro příjmy* [online]. [cit. 23. 3. 2019]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2013/obce/detail/00300535#rozpocet-prijmy-druhovy>
- [44] MONITOR. *Druhový rozklikávací rozpočet pro příjmy* [online]. [cit. 23. 3. 2019]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2014/obce/detail/00300535#rozpocet-prijmy-druhovy>

- [45] MONITOR. *Druhový rozklikávací rozpočet pro příjmy* [online]. [cit. 23. 3. 2019]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2015/obce/detail/00300535#rozpocet-prijmy-druhovy>
- [46] MONITOR. *Druhový rozklikávací rozpočet pro příjmy* [online]. [cit. 23. 3. 2019]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2016/obce/detail/00300535#rozpocet-prijmy-druhovy>
- [47] MONITOR. *Druhový rozklikávací rozpočet pro příjmy* [online]. [cit. 23. 3. 2019]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2017/obce/detail/00300535#rozpocet-prijmy-druhovy>
- [48] STATUTÁRNÍ MĚSTO OPAVA. SMO: *Narození dítěte* [online]. [cit. 3. 3. 2019]. Dostupné z: <https://www.opava-city.cz/cs/narozeni-ditete>
- [49] STATUTÁRNÍ MĚSTO OPAVA. SMO: *Změna systému vítání narozených občanků* [online]. [cit. 3. 3. 2019]. Dostupné z: <https://www.opava-city.cz/cs/zmena-systemu-vitani-narozenych-obcanku>
- [50] STATUTÁRNÍ MĚSTO OPAVA. SMO: *Sňatečné obřady* [online]. [cit. 3. 3. 2019]. Dostupné z: <https://www.opava-city.cz/cs/snatecne-obrady>
- [51] STATUTÁRNÍ MĚSTO OPAVA. SMO: *Uzavření manželství* [online]. [cit. 3. 3. 2019]. Dostupné z: <https://www.opava-city.cz/cs/uzavreni-manzelstvi>
- [52] STATUTÁRNÍ MĚSTO OPAVA. SMO: *Úmrtí* [online]. [cit. 3. 3. 2019]. Dostupné z: <https://www.opava-city.cz/cs/umrti>

SEZNAM ZKRATEK

Státní správa	SS
Veřejná správa	VS
Fyzická osoba	FO
Česká republika	ČR
Obec s rozšířenou působností	ORP
Ministerstvo vnitra České republiky	MV ČR
Ministerstvo financí České republiky	MF ČR
Správní obvod	SO
Správní centrum	SC
Český statistický úřad	ČSÚ
Statutární město Opava	SMO
Magistrát města Opavy	MMO
Matriční úřad	MÚ
Oddací list	OL
Rodný list	RL
Občanský průkaz	OP
Cestovní doklad	CD
Úmrtní list	ÚL
Městský dům kultury Petra Bezruče	MDKPB

SEZNAM TABULEK

Tab. 2.1 Hodnoty koeficientu pro výpočet příspěvku na výkon státní správy jednotlivým obcím.....	17
Tab. 2.2 Hodnoty koeficientu pro výpočet příspěvku na výkon státní správy ORP	18
Tab. 2.3 Výše příspěvku ORP se zvláštním postavením.....	18
Tab. 2.4 Počet matričních úřadů a výše příspěvku na matriční působnost v ČR v letech 2013–2017	20
Tab. 2.5 Počet ORP a výše příspěvku v tis. dle jednotlivých krajů v ČR v roce 2017	21
Tab. 3.1 Rozloha a počet obyvatel SMO k 31. 12. 2017	23
Tab. 3.2 Přehled správních poplatků vybíraných MÚ SMO	37
Tab. 3.3 Přehled provozních poplatků vybíraných MÚ SMO	37
Tab. 3.4 Správní a provozní poplatky MÚ SMO	38
Tab. 4.1 Provedené prvozápisy MÚ SMO v letech 2013–2017.....	40
Tab. 4.2 Provedení určení otcovství MÚ SMO v letech 2013–2017	41
Tab. 4.3 Příjmy MÚ Opava v letech 2013–2017	41
Tab. 4.4 Přehled příspěvku na matriční působnost a jeho podíl na prvozápisy a na zaměstnance	42
Tab. 4.5 Průměrný absolutní přírůstek a koeficient růstu financování MÚ Opava	45

SEZNAM OBRÁZKŮ

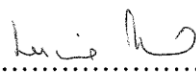
Obr. 2.1 Analýza systémů	9
Obr. 2.2 Organizační schéma veřejné správy	10
Obr. 3.1 Mapa SO ORP Opava	22
Obr. 4.1 Návrh úpravy soustavy MÚ ORP Opava	44
Obr. 4.2 Příspěvek na matriční působnost.....	44
Obr. 4.3 Příspěvek na matriční působnost a příjmy z matriční činnosti	45

PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 6. 5. 2019

.....

Lucie Vrbová

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1

Údaje SO ORP Opava k 31. 12. 2017

Název obce	Matriční obvod	Rozloha v ha	Počet obyvatel
Branka u Opavy	Hradec nad Moravicí	692	1 082
Bratříkovice	Litultovice	374	153
Brumovice	Opava	2 553	1 503
Budišovice	Hrabyně	701	731
Dolní Životice	Litultovice	1 126	1 056
Háj ve Slezsku	Háj ve Slezsku	1 379	3 259
Hlavnice	Litultovice	1 109	648
Hlubočec	Pustá Polom	938	563
Hněvošice	Opava	616	1 006
Holasovice	Opava	1 623	1 358
Hrabyně	Hrabyně	1 003	1 208
Hradec nad Moravicí	Hradec nad Moravicí	4 396	5 455
Chlebičov	Opava	362	1 167
Chvalíkovice	Opava	446	695
Jakartovice	Litultovice	5 004	1 016
Jezdkovice	Stěbořice	360	244
Kyjovice	Pustá Polom	693	853
Lhotka u Litultovic	Litultovice	507	198
Litultovice	Litultovice	1 035	925
Mikolajice	Opava	740	284
Mladecko	Litultovice	265	141
Mokré Lazce	Háj ve Slezsku	1 055	1 143
Neplachovice	Opava	573	948
Nové Sedlice	Opava	158	501
Oldřišov	Opava	1 578	1 367
Opava	Opava	9 057	57 019
Otice	Opava	720	1 407
Pustá Polom	Pustá Polom	1 658	1 376
Raduň	Raduň	802	1 105
Skřipov	Skřipov	2 022	1 042
Slavkov	Opava	1 104	2 013
Služovice	Opava	599	790
Sosnová	Velké Heraltice	1 304	402
Stěbořice	Stěbořice	1 776	1 452
Štáblovice	Opava	1 037	673
Štítina	Opava	303	1 253
Těškovice	Pustá Polom	917	836
Uhlířov	Opava	387	343
Velké Heraltice	Velké Heraltice	3 932	1 611
Velké Hoštice	Opava	1 004	1 831
Vršovice	Raduň	794	511

Zdroj: ČSÚ. *Malý lexikon obcí České republiky – 2018*, [online]. Vlastní zpracování